

Y
Kommuntär

.A. 12

Apokalypsisthen.

Yta
Dr. Heeskermitly István
theol. professori.

A, Theologus Kőrkiadás
Kolozsvár, 1922-23.

1. § Könyvünk műfaja és neve.

A jelenések könyve a bibliai irodalomnak ahova a faja-
hoz tartozik, amelyben éppen könyvünk kezdőszava (Ἰστορία καὶ προφητεία) utaló apokalyptikus irodalomnak szoktunk
nevezni. E műfaj a profeciából fejlődött ki egészen természet-
esen. Minden profécia u. i. közvetlenül vagy közvetve, az idő
megvalósítására vonatkozik, és így, mivel az idő megélése soh-
sen lehet egészen teljes a földön, mindig a jövőre utal és termé-
szetes kapcsolódást talál a Jahveh-nagyjártól származó kegyetekkel,
melyek az utolsó ítélet és az azt megelőző és követő utolsó dol-
gokat állítják előnk (eschatologia) előtt a profeciát nevezniük
most már apokalyptikusnak, mely specialiter csak az utol-
só dolgokkal foglalkozik és pedig rendszerint régebbi profeciák,
irott vagy szóbeli hagyományok alapján, amelyek az ő kö-
zönységük előtt isteni tehintettel, dogmák erejével bírnak. Az
apokalypsis neve erre az irodalmi formára azért nagyon ta-
láló; mert ezek az időnek mindenünk végmenő, valami
megvalósulását íják le, hanem éppen tárgyias megjelölés, azt,
hogy az már az Istennek késszen van az eschatonlag ellenségeske-
dés, bűnei és nyomorúságai táborjait elszakítva elöl, valamint
azt, hogy ezellakará akadályok elhárítása bírási és szörvénye-
művelés, amik azonban Isten már munkáiban tett és történő
folytat mind addig, amíg az idő a maga teljes dicsőségében
meg fog előtünk jelenni; és az a boldog idő már nincs messze.
A bibliai apokalyptikusok között a legismertebbek és legnevezeteb-
bek Jákarya (18-65) apokalyptikus, Dániel könyve az 11. és Jerus
apokalyptikus beszédei és az új testamendumban, valamint
Könyvünk, a jelenések könyve, mely ennek az irodal-
omnak minden tehintetben a legjelentősebb képviselője.

2. § Tárnya.

Tárnya a paroncia, mert a kezesatyán idő tökéletes megje-
lése. Ugyan a korábban ismert apokalyptikus és eschatologiai
dogmák rendszeres és ellentmondásait kiigonylításával kimu-
tatta, hogy a paroncia is vele a hívők időnek teljessége bizonyos
közvet valójág, mert bár mily nagy is ez az ellenséges hatalom,
ami mégis általában áll, bár mily borzódalmas eselsőbennyel aka-

ségét és midemint jelenvalóságait. Ekkor feltűnik előtte a trónon ülő (Isten) jobb kezében egy hét pecsittel lezárt könyv, amit sem égen, sem földön senki sem méltó felnyitni, csak „a megöletett bárány”, aki ott áll a trón előtt és elveszi a könyvet, mire a négy élőlény, a húszornagyvén és a mennyei seregek dicsőítik. Innyoval azután tömre. Az egész mindenségnek öröme az, hogy annak a titoknak a pecsétet, mely mindenki előtt elrejtetett (az ^{az} pápaszava ideje), a Jézus kezében tétettek le.

A hét pecsét feltörése: 6; 7.

A mint a megöletett bárány a pecsétet sorra feltöri, az általa örökölt titok sorra feltárulnak a látnok előtt. A négy első feltörése után négy fő, fehér, vörös, fekete és sárga jelenik meg, a gyásztmet, (ez az atak a pártasokról van véve), a háborút (ez meg a rómaiakról), éhínséget és döglészt jelképeve. Ez a sorozat (61-8), mely csupa társadalmi katasztrófákat tüntet fel, azt jelenti, hogy a világ győzelemről-győzelemre halad, de végül háború, éhínség és halál jár. Az ötödik után a vértanúk lelke bosszút hiált Istenhez. A hatodik a Jézus eschatologikus beszédeire és Írásjára (Jes. 219) emlékeztető ^{szóval} harmadik fatisztaforrás követik. Erre egy intermezzo követik: a választottak a 144 ezernek képeiben ábrázolt ^{szóval} az isia militans elpecsételése (71-8), hogy a végkatasztrófa ábrázolása alatt sommi sem ártásban mehit, és a megámulhatatlan sokaság, az ecclesia triumphans megjelenése. A első egy zsidó; a második egy keresztény apokalyptikus ^{szóval} an véve; és a harmadik egymás mellé állítása a választottak üdvölközésének bizonyos diadalmát ábrázolja. (79-17). A hetedik pecsét feltöréséből a ^{szóval} harmadik betes csoport fejlődik ki.

A harmadik betes csoport: 8-11: a hét kürt.

A hetedik pecsét feltörése után varakozás-teljes csend az a mennyben mintegy félóraig is arccal jelenik meg ten előtt is hét kürt adatik mehit. Mint az előbbiben a pecsét feltörését így itt a kürtöket követik a különböző csapások. A negyedik és ötödik, valamint a hatodik és hetedik között egy

Intermezzo van. A négy elsőre horminikus katasztrófák kö-
 zébenek. Az elsőre hóeső, tűz és víz esik a földre, és elpusztítja
 a föld harmadrészeit. A másodikra égő hegy vetetik a tenger-
 és elpusztítja annak harmadrészeit. A harmadikra esik
 a földre s a folyók harmadrésze ürömmé válik és
 az ember meghal. A negyedikre az égi testek harmadrésze
 sötétségessé válik, 8-12.

Intermezzo: egy az ég közepén repülő angyal három jajt
 küld a hátra lévő három csapás miatt, 8-13.

A ötödik kürtőre jön az első jajt: pokolbeli sáskák
 hadaknak a földre, hogy skorpió mardásokkal kínozzák
 azokat, akik nem serekszeltek, 9-12. Ez Joelből van vevő. A
 ötödik kürtőre hozza a második jajt: az Eufratesnél meg-
 ott négy ártó angyal feloldatik és pokolbeli hadseregével
 egöli az emberek harmadrészeit a lovak szájából kijövő tűz-
 füsttel és kőhővel: 9-13-21.

Intermezzo itt hetedik van. 1. Egy erős angyal, aki megeskü-
 di, hogy a hetedik kürtőre végbe megy a Istennek titka, az-
 nek elvetik a parossia, egy nyitott könyvecskét (per-
 tija az 51 leperített könyvek) melyet ed a látnokkal,
 mely hajóvan Ezechiellel (Ez. 31-3), mely őt további profétálás-
 képesíti (10-11). 2. Erre ő megjövendőli Jeruzsálem puszt-
 lását, melyet a templom kivetelével a pogányok fogták ki-
 rni. (Zak. 12:1-12; Jer. 63:18; stb.) 42 hónapig, azaz az egész
 kifestésére számít egy év hét feléig. Ez alatt az idő alatt hét
 próféta prédikál, akik megöletnek, de 3 1/2 nap miután fel-
 madnak és felmennek mennybe. E jelenetet erős földindu-
 s követi, melyben Jeruzsálem tizedsére romba szök és hétezer
 ember meghal (11-14).

A hetedik kürtőre most már hamar elhővethetik a har-
 madik jajt: az utolsó ítéletnek s vele az Isten és Krisztus hi-
 lysága megalosulásának ünnepélyes kihirdetése, amely
 (11:15-19)

Második rész: az ítélet végharmonizáció,

azaz a parabólia fejlődése: 12-22.

Első-hettes csoport: 12-16: az ecclesia militans és

de ecclesia triumphans a földön.

de ecclesia militans: 12-13.

Az a párosával vajudo egyhárat (ó- és új testamentu
mit egy egyigben fogva fel) egy nyábra öltözött és vajudo asz-
szony, mely őn állítja elő, mely képből egy régi nap-múthas
másképpényai ismerhetők fel (12-1-2). A képek felmutattaja
három jelenésben az egyház három ellenségét u. m. 1.) a sa-
tán (12-3-10; 2.) az antikrisztust, 12-10; és 3.) a profétákat, 12-
11-12 az egyház örök harcán áll.

1.) A sátn, akit egy hét fejű és tíz sarvú veres fennvadás
képeben rajzol, az Isten fogalmának torz képe, az ág. wy. T. ar.
иословъ сатаны, mint sátn. A képen, ahinek az egyház ellen-
örök harcát három mozanatban szemlélteti. a.) A keresztény-
ségi a saulelendi Messiást, 12-3-6; b.) harcol az égben Mihály
ellen és az ő angyalai ellen, de arról angyalával együtt leve-
teti az épek dűhdalónke között, 12-1-12 (és azt jelenti, hogy a
földön a hívők ellen küzdő ellenség már megvert hatalom),
és c.) harcol a földön az új testamentumi egyház hívői ellen,
12-13-17.

2. Az antikrisztus a Krisztus torzképe a mindenben
világhatalom megszemélyesítője, az időben a római világhir-
sátn az ő viselkedésének szemléjében, aki a sátntól nyertea
világhatalmat. Ezt is egy hét fejű és tíz sarvú fennvadás áll-
rádolja, mely a Dávid-féle négy állatot egyesíti magában
(12-1-11).

3.) Ahamis proféta az igazai, a fűdében háromszázöt-
százöt profétia torzképe: olyan, mint egy bárány, de úgy beszél,
mint egy sarkány. Ez a római pogány papság (a cathol. kua-
tus papsága) és általában az Isten ellenes világhatalom meg-
személyesítője, mely a világ fiait a hívők ellen türetnellen
gyűlölködésre irgálja (12-11-12).

de ecclesia triumphans: 14-16.

Er az előző kép pondantja: itt az egyhárat Simon
megjelent Bárány körül álló 144 ezer elpucótló képviselet,
ahik az egy seregnek, egy szak általuk megismerható új
önkét énekelik, 14-1-5. Az 1-2-ban elpucótló ecclesia
militansból így a Bárány megjelenése által egyenre

Dr. Heskeméthy: Kommentár az Apokalypsishez.

lesia triumphans iettől kezdve az utolsó csatáig három jelenés melyek az ítélet véghermenetelével kapcsolatban is egyenként 3-3 mozaanattal alakulnak.

1-ik jelenés: 146-13. Három angyal, aki az utolsó csatában is megmegegyésre int. a) az első (146-7) mindenkit megegyésre int. b) a második (142) az Babel elesésének hírével támogatja. c) a harmadik (149-13) végül a egymam teröknék háborúját, a megegyöknék pedig megegyésükben is boldogságot és örök életet ígér.

2-ik jelenés: 144-20. Az ítéletet ábrázolja ki három ábrán melyek a következők: 1. a sarló; 2. a seüretelő-kés; 3. a vörstájto.

3-ik jelenés: 15-10. Az ítélet véghermenetelét nyolc év három mozaanattal, u. m. a) az utolsó csatáig hat év het angyal megegyerik az idvösültek dicsömmüszöit. 15-4; b) az égi templomból hívombra a földre egy-egy esésük kap, mely Isten haragjával van tele, 15-8; és c) mindenik sorban leönti esésük tartalmát a földre, 16-21. Ezek az utolsó csatáig az egyiptoi tirsapásra emlékeztetnek. Itt az intermezzo a harmadik és negyedik, valamint a hatodik és hetedik esésük között vannak. Az első esésük kiöntésére felhök támogatnak a fenevad hívein; a másodikra a tenger halotiprés lesz; a harmadikra a folyók vizek vörösdnek; a negyedikre a nap hírséggel gyöttri a fenevad híveit. az ötödikre a fenevad országát elsöteti; a hatodikra az égi városok hiszárad, hogy a napkeleti hírsök átjöhsenek; és a hetedikre mennydörgés, földrengés és hóesést hangzik el az égi szözet: "megegyt."

→ második hetes csatáig: 17-225: a harmas kiáradalom és az új ég és föld.

→ a harmas kiáradalom: 14-20.

Több a dolgok véghermenetelének negatív oldala is, azaz megegyerésük és a Babelnek az az istenellenes világviszálomnak, az istenországával szemben álló sátánosságának lesterelése.

(171-1910). a harmadik Győz és Mázog utolsó híradelmé-
től az ördög és a halál elhárításáért (209-15); e két jelenet
pedig egymástól elválasztja Krisztusnak az ördög földi
kreaturáin, az antikrisztuson és hamis prófétán vett dia-
dala és ezen éves boldog országolása (1911-206). Az első és har-
madik hét-hét, a második pedig három jelenésként áll.

1. Babel eleste: 171-1910.

Az ítéletet, mely 1617 szerint, megleti a hét országok egy-
ke magyarázatát a látványok a világbirodalommaradványok
hozó részleteiben, hét mozaikból áll. 1) Először is, 171-6-ba
mutat neki egy veres fennvadász utó parancsát; 2) azután,
177-14-ben megmagyarázza neki azt a tithot, hogy ez az a
hatalom, amelyet a Parány fe fog győzni; 3) azután, úgy
történik 1715-18, hogy a saját varázslatok jussátják el. 4)
Ezre 181-2, egy égből leszálló országot hirdeti a nagy Babilon
elestét; 5) és 187-19, a földön síratják; 6) a mennyben pedig
1810-194, örülnek rajta; 7) és egy az égi trónból jövő hang
felszólítására a mennyi sereget diesthymusban proclamá-
ják az Isten királyságának életre lépését, 195-10.

2. Az ezer éves országolás: 1911-206.

Ezre megnyílik az ég, és a) Jézus megjelenik fehér lo-
von, mint győzedelmes királyok királya, 1911-16. b) az
antikrisztusok és hamis próféták egy többe vettetik is sere-
gek kuszából a madarak lakmározásnak, 1917-21; c) a sa-
tán pedig ezen évre meghőtorítetven, meghesdődik a boldog
millennium 201-6.

3. Győz és Mázog; a sátán elhárítás, a halál megsemmisül: 207-15.

Az ezer év elteltével 1) a sátán feloldatik 207; 2) felbu-
vati a szentek serege ellen Győzöt és Mázogot, de sereget égi
tűre emeseti meg 208-9; 3) a sátán pedig kinnel egy többe
vettetik az antikrisztusok és hamis prófétákhoz örök harko-
zatba 2010. 4) Ezre megjelenik Isten királyi síre 2011; 5)
a halottak megjelennek a sark előtt és megpartatják az u-
bolvó ítélet 2012; 6) a tenger, halál is általában kvadja halot-
tait is csak is megíteltetnek 2013; 7) és végül a halál is ab-
-vág és mindenki, aki az életnek hönnyébe rúns beírva, a

az újra névelés, ami a minden halál után az új
élethez 2014-15

Itt új ég és új föld: 211-225.

1. Az Isten sötéte: 211-8.

Israel a régi ég és régi föld elmúlt új ég és új föld ta-
vad. Itt új Jeruzsálem, mint a Bárány felkészített menyas-
zonya, leszáll az égből a földre is így Isten égi sötéte az embe-
rrel együtt lesz: az új beljessége megvalósul.

2. Új Jeruzsálem: 219-27.

Itt új Jeruzsálemnek hírnökét kapnya van felette Israel
menkét törvények neve felvára; a particularista szides vonás
velletti azonban ott van az is, hogy a városban nincs templom.
városnak szíle, hossza és magassága egy. Kapnya mindig
nyitva van, se nyakra, se holdra nincs szükség, mert
az Isten dicsősége világítja meg azt, tehát új szó a város
és oda hozza a pogányok dicsőségét.

3. Az életnek vára: 221-5.

Itt Isten és a Bárány trónjából élet vára felépül, a pogány
vad két partján az életnek fái és az időváltók és a
városokat szemléltet és valóságosak örökök örökre

Epilógus: 226-27.

Epilógus tartalmán. A paramisolatok megújítására
Christus eljövetelenek várasára int, is az őimmel ha
abba való eljövetelelevel biat. Bárány hamar eljön a
fövek azért Urán Jerus!

5. 5. Felismerés Sacra: Kelethezen kor.

A könyvben az új a legellenfetésebb. Az új a
megférének, gymnas mellett, mint az a megpisz halben lenn
a. T. latoradttan aszido - heresatyones (cselkedetek erdemlo-ere
) söt szides (a 144. exerek a 12 törzsből; a 12 kapu söt vo-
rasok mellett a legumversalisticusabb. p. ali söt janosi veltó-
as (Jerus vire, az nye, stb.) nyitva val meg egymás mellett oly
elgabalatlansággal, amiből világos a latoruki, hogy a sacra-
late egyik állaspont épen olyan jóposult természetis igaz,
mint a másik; és köztük ellenmondást meg csak a b-

tőlsem a hivatalos egyház fejlődési irányával, mely az idő-
köznyomosságot a parusia - hit pótlásául, sőt hisztonitasául
sacralis is jogi természetű intézményekkel akarta hűveinek
megadni.

Az egyház tehát természetesen nem késztet szavat fele-
meletti, s a középkori profétaságot történnel és átokkal su-
tani, de bizony nem teljes eredményes, mert csak a homo-
mentarok bar vastag töredékkel voltak teljesek, s a fan-
tastikus almozásorágában töveltyegtek, megis kedves olvas-
mányok voltak, mert horuk legtitkosabb édeseit, vágyait
juttatják kifejezésre, hogy t. i. az Úr vérs itéletet tartó
évilágiasodott egyház ellen, egy pápa lesz az antihrisztus,
a szent lélek kiöntetik, az egyház megtisztul, stb.

A középkori scholastikusok is foglalkoztak ugyan
köznyomokkal (Albertus Magnus, Alexander Halesius, Bro-
nventura), de semmi említésre méltót nem hoztak lét-
re, ami teljesen érthető, abból, hogy e korban a vallás te-
jesen felabradt a theologiában, is az időköznyomokat al-
talomosságban legalább teljesen kielégítették az egyház
jogi természetű sacralis intézményei. Annál tárgyab-
ban magyarázták és alkalmasták ezt a pápaság és es-
szárság kürdelmében a politikusok. A pápa a császár-
ban, a császár viszont a pápában ismerte fel a megjo-
csodált antihrisztust.

Ugyanez ismétlődött a reformatori kürdelmek idején
is. Az előreformatorok úgy, mint a nagy reformatio-
hajmókai, egyetértőleg vallották, hogy a pápa az Antih-
risztus. Viszont a pápa hívei azt iparkodtak hima-
gyarítani az apokalypsisból, hogy az egész szóban for-
gó reformator is annak eretnek sereg az Antihrisztus.

A reformatorok különbben nem fektettek nagy súly-
a műre. Luther mind hitellességet, mind inspirált voltát
kétségre vonja, s oly megvetőleg szól róla, hogy nyílván
átstik hogy nem értette meg. Lvingli nem hivatkozhat
ra. Káhin ellenben bar kommentárt nem írt hozzá, de
dogmatikai tekintetben használtta.

A protestans magyarázatra különbben használta

orvanni kijöve szörnyeteg t...
 ruhárván fel, utolsó erőfeszítést tegy...
 kiküzdésére.

2., Az Antikrisztus. (XIII. 1-10.) XIII. És látta a
 tengerből vadállatot feljönni, nem juv...
 Iyrov-mak nevű, a mivel a szörnyetegn...
 emberissel való, ellentétét...
 tengerből jön fel, míg a XI. 7. ben a...
 mi egyet jelent, t. i. azt, a mit a XIII. 11. ben...
 sít, állat származási helye: a föld. A tenger...
 és föld mint a földi származást jelent, ellentétben
 a mennyivel. Tehát ez a szörnyeteg is tisztán földi
 eredetű hatalom, l'ben nek: tíz szárnal, mint a sar-
 kányok a XII. 3. ban és egy két feje és az ő
szarvain tíz diadém, tehát itt nem a fejeken van-
 nak a koronák, mint XII. 3. ban, hanem a szárn...
 A 10. szárn...
 it, a Isten egyháza, a...
 bon, melyet a külobörz...
 mok reprezentáltak s kö...
 rom a római birodalom. ... hatodik fő...
 főn tíz koronás szárn...
 rodalomnak, és az ő fején...
 felirat. A római császárok...
 gustus, stb. célok. 2. v., és a vadállat melyet...
 hasonló való práducahoz, mely a harmadik Daniel
féle állat, Dán. VIII. 6. és ott Macedoniát jelent, a
 Dán. VIII. 5. ben megfelel annak a kecskebűk, és az
 ő lábai olyanok balának, mint medvéé, a medve a
 második állat Dán. VII. 5. ben s ott Medopersia't je-
 lenti, a Dán. VIII. 3. s körben, ez a kos, melyet az i-
 mént említett kecskebűk legyőz és az ő szája...
 oroszlanok szája, az oroszlan az első Daniel féle
 állat Dán. VII. 4. ben, hol saszármái s ember-sáve
 van és a babiloni birodalmat jelent. A meggyedik Dá-
niel-féle állat egy megismeretlen, ismeretlen szörnye-
 teg, melynek tíz szárnal van alapszerűleg a...

*) a XVII. 10. magyarázata szeri t.

birodalmat jelentette. Ennek felel meg könyvünkben a 4
 állat tíz száza a XIII. 1. -ben. Tehát ez a $\Delta\gamma\pi\omicron\nu$ a m
 Dániel-féle állat jellemvonásából van összerakható,
 mely négy állat Dánielnél a négy világbirodalmat jelen
 Ezek összefoglalása, s egy képpé alkotása, azt jelenti, ho
 az apokalyptikus írója a világbirodalmat egy a történe
 lem kezdetétől maig folytonos és egységes hatalomnak f
 ta fel, de nem abstracte, hanem concrete, egy amint
 azt egyik vagy másik konkrét birodalom, az ő idejé
 ben, épen a római, reprezentálta, és adá annak, t
 a $\Delta\gamma\pi\omicron\nu$ -nak a párhány az ő erejét és az ő trónját
 és nagy hatalmat, tehát az $\alpha\rho\chi\omega\nu$ τῶν κόσμων τῶντο
 ra $\Delta\gamma\pi\omicron\nu$ -t tevé a világuralom birtokjává. Mat.
 IV. 9. -ben Jézusnak igéri ezt a sátn, de ő visszaut
 sítja. E szerint, a vers (Mat. IV. 9.) szerint, az aján
 dék feltétele a sátn imádat. A római birodalm
 tehát itt valami ördögi, pokoli hatalomnak tünteti
 föl, az iró, amivel szoktak az üldöztetéseknél nagy
 gát és börtönöket jellemni, melyeket a keresztények Je
 mus rézéről szenvedtek. 3. v. És egyet, az ő fejei köz
úgy láték mint húslábra levágatottat = mint halálosan
megsebesültet, a κεφαλή ἐσφαγμένη daemon, ellen
 az $\alpha\rho\chi\omega\nu$ ἐσφαγμένοι-hoz V. 6. vben, hol Jézus
 lenik meg, és, az ő halálos sebe meggyógyula. Előre
 megjegyezzük, hogy a képek teljes megfejtése a
 XVII. fejezetben következik. Itt röviden csak, ennyit je
 gyezzünk meg. ... vadállat a mindenkor világb
 rodatmat jelni, de természetesen, annak mindenkor
 reprezentánsaival, az uralkodóval együtt, illetőleg a
 a birodalmat, hol az uralkodót, mint az alapjául
 szolgáló négy állat is Dán. VII. 17. -ben négy király
 nak felel meg, Dán. VII. 13. -ban pedig négy ország
 jelképe. Itt, e versben is, s a következőkben is, me
 uralkodó szerepét az állat, tehát nem, azon van,
 hangsúly, hogy egyik feje sebesült meg, hanem azon
 hogy halálos sebet kapott s mégis gyógyult belőle
 Ez viszont nem valamely világbirodalmnak elpuszt
 lását s újraéledését, hanem valamely személynek me

a XII. 17-ben a „λοιστος“ és begyőzmi őket, l. XI. 7., ez ide-
ben még az igazhirdetés is, elvérmul, és adatok nekik ha-
taban minden nemzettség, nemzet, nyelv és nép felett,
tehát világaralkodó leszi s minte Feudnak, neki is nem-
zetiségi különbség nélkül hódolnak az emberek, t. i. azo-
sítik Feudnak nem hódolnak, mint ezt a 8. v., kifeje-
zi. Es imádják őt mind a földön lakók, akiknek ne-
mzetiség nem iratott be a világ megfundáltatása óta
a végletett barány élet-könyvébe, t. i. az istenszere-
pek polgárainak, azaz a Christus hívőinek nemzetében.
9 v., Ha valakinek van füle, hallja. A két levél
mindegyike ezzel az intéssel végződött. Itt is arra
szólunk, ez, amire ott: az előbb mondottak meg-
bélésére s a vadállati imádatának elkerülésére int.
10. v., Az előbbi intéshöz egy vigasztalást csatol: Ha
valaki fogságra viszi, fogságra megy; az a szöveg, ami ő-
is, ha valaki karddal öl, kell, hogy karddal öltessen
meg. Azal vigasztalja tehát a szenteket, hogy ha
valaki őt fogságra veti, karddal öldöklés, azt es-
el fogja érni a büntetés. De hozzá fűz az is, hogy
Itt van, azaz éppen az ilyen fogságra vettetés, öl-
döklés idején, erőnyesül igazán a szentek hitartó-
ság és hite, ilyenkor van alkalom, az igaz hit és ke-
resztvényű tisztelem kimutatására.

3., A hamis próféta. XIII. 11 v., és láték me-
gallatot, a XVI. 13. XIX. 20. XX. 10. szerint az a hamis
próféta. Itt azonban nem kell egy bizonyos szemle-
re, int az a hamis próféta ság reprezentánsia gondol-
dolnak. Ez a Improv jelképei általában az vilá-
hatalom mellett, a kereszténység ellen közvetve vagy
közvetlenül működő szellemi hatalmat, tehát min-
dazt, ami a szellemi-erkölcsi világ tagadásával
emmel a világnak, és ennek időségeinek imádatá-
ra indít, feljönni a földből, l. 1. v. és vala két
szarv, a hatalomnak, erőfejlesztésnek jele, hason-
lósághoz l. Mat. XII. 15. mely szerint a hamis
prófétaik juhok bőrében jönnek el: külső alak

bosságban, szelidséggel várják megvezetgetés a
 szívüket, de belől ragadozó farkasok; ugyan ezt
 fejezi ki itt ez: és úgy beszéde mint párkány; Gárány-
 hoz hasonló a szava, de beszéde párkányé, már pe-
 dig a saját a szívnek teljességéből szól. Tehát belsője
 merő, ellentétben van külsőjével. 12. v. És az első
vadállatok minden hatalmát műveli, mint az a
párkány hatalmát 2. v., úgy vette a hamis prófeta is
 az antikrisztus hatalmát, és ez által művelte mind-
 ant, amit ő b. 6. v. előtte, t. i. az antikrisztus jelen-
bétében, hogy annak t. szését megmérje és ügyét lö-
mondítja. A hamis prófetaság tehát, e világ kegyeit és
 persz. anyagi érdekeit szolgálja. És azt teszi hogy a
föld és a rajta lakók imadják az első vadállatot, l.
1. v., a kinek meggyógyult az ő halál sebé, l. 3. skó.
6., tehát e világnak, az anyagnak s az emberi lányszak-
nak és hatalomnak imádságra csábít, mint a hogy a
pómai császárokat is imádták abban a korban. 13. v.,
és nagy jeleket tesz, úgy hogy még azt is műveli, hogy
tűz jöjjön le az égből a földre az emberek előtt.
 Mint a két tanu XI 6 v. az Isten imádságra, úgy a
 hamis prófeta is a vadállat imádságra csodátelekkel
 akarja az embereket indítani, mint azok, úgy ő is tű-
 zet hoz le az égből. Csak az a különbség, hogy azok a
 tűzben mennyei hatalmat nyertek, mely ellenüket megöl-
 te, ezek pedig csak az emberi szemek elhárítására
 hozták le az égi tüzet. A hamis prófeta csodátelei jelen-
 tik az emberi érz. és hatalom csodáit, melyek a legalkal-
 masabbak voltak mindenható arra, hogy a gyengébb
 lelkeket Istentől elcsábítsák. 14. v. Ezek a csodák nem
is szemek hiában: És eltévelyíti a földön lakókat a
jelek által, melyek adóttak neki hogy cselekedje a vad-
állat előtt: melynek cselekedésére hatalmat nyert s me-
lyeket cselekedett is, mondván a földön lakóknak, hogy
csináljanak képet a vadállatnak, ábrázzák ki őt, a ki-
nek kardsebe van és megélede, tehát aki halálos sebet
kapott; annyira, hogy mindenké hollétek tekintette, l. 3.
v., és mégis él, tehát annyi, mintha feltámaszt volna.

Excel szabitja, a vadállat imádoit kérimádásra. 15. v.
Es adatek neki hatalom, belket adni a vadállat ké-
pébe, tehát az imádott báboányképet meglevenitette.
 Emlékeztet a római beszéző szobrokra s egyéb ilyen fan-
 tasztikus szobrokra, melyeket a vakhit részéből, s keresztényen
 egyházból is ismételt, hogy beszéljen a vadállat képe és
cselekedje, hogy akik csak nem imádják a vadállat ké-
pét, megölettesenek. Excel fanatizálja a hamis prófétát
 a vadállat híveit annyira, hogy akik v. lők nem tart,
 azt megölik. 16. v., Es cselekszi, hogy mindenek, a kicsinyek
és a nagyok, a z. dagok és a szegények és a szabadok
és a szolgák, tehát minden rangú, rendű és állapotú
emberek adjanak: a vad állat iránti rajongó imádatból
önként tegyenek magoknak pecsétet az ő jobb övékre, mint
a római katonák a császár pecsétjét, vagy az ő homlo-
kukra, mint a hova a pabszolgákra írti szobrok az ő
urak pecsétjét. Mint VII. 3. 4. vben, a v. l. szottak Istenhez
tartozásuk jeléül, úgy itt ezek a Iηουου - hoz tartozá-
suk jeléül pecsételtettek, el. A prófétá papoknál is sz.
Násban volt, hogy annak a báboáynak: Iwéével bé-
lyegerték meg magokat, amelyiknek szolgálatában állot-
t k. Ennek az elpecsételésnek gyakorlati célja az volt,
17. v., hogy senki ne vásárolhasson vagy árulhasson,
csak a ki bírja a pecsétet a vadállat mevét vagy az
ő mevének szamát. Türelmetlenségükben annyira men-
nek, a vadállat hívei, mint ezt ma is gyakran megte-
sük a türelmet hirdetőkh, hogy az, lbenkaó vében? on
leóóket valóságos páriákká teszik, az élet legközönse-
gesebb jogait is megvonva tőlük, az adás-vevés jo-
gát. A p. élet, melynek viseléséhez vannak kötvé a
legközönsegesebb polgári jogok is, a vadállat mevé, ill t
v. mevének száma van. t. t. az a szám, mely az ő
mevét jelenti. A vad állat tehát egyén, kinék egyéni
nove v. n. s. azt a mevét viselik, az ő állatcsovi ösze-
tartozásuk jeléül. 18. v., Itt b. ... bölcsesség! Ebben
telőkh ki, hogy ki a bö. , ... og ki tudja kit. lalni a
bers vében adott számbo a vadállat mevét. Ahinék
... van, ki népességet ére ... aban, száml. lja

meg a vadállati származását: mert, ember származása. Ez nem
 "közönséges szám", olyan, "amilyen az emberek között hasz-
 nálatban van", ellentétben a mysticus, titokzatos származással,
 mint némelyek magyarázzák; hanem egyszerűen
 "ember származása", azaz olyan szám, ami az ember nevé-
 titevő betűk számvértékének összeadásából jött ki, mely
 összegből, a szerinti az illető nevet ki lehet találni. Csak
 egy magyarázat mellett van értelme a felhívásnak: a-
 "kinek van esze, számbálja meg a vadállati származását, az-
 az: bontsa fel újra azokra az összegekre, melyekből össze-
 adatott, (s ez az a Kell az ész és bölcsesség!) s így találja ki
 a nevet. És az a számja 666. Némely codexek szerinti
 $\chi\lambda\varsigma' = 616$. Mindkét esetben Kijő az összeg Péruó nevéből.
 $\text{קוץ סיג} = 666$ és $\text{קוץ יג} = 616$. É számitásban az a
 hiba, hogy a קוץ סיג - nek volna irandó, a xisó-
 irásban azonban az ily' gyakran kimarad. De lehet
 így is: $\text{קוץ יג} = 616 =$ háború atyja és $\text{קוץ יג} = 666 =$
 háborúság atyja; mert az apocalypticus symbolikus nevet
 szeret. Erteni azért érthette alatta az író Péruót is, de
 mindenesetre mint tyfust. A dologra mégse l. az ab-
 talános bevezetést.

B. De ecclesia triumphans. 14-16.

A Bárány a 144 ezernek élén. 14.1-5.

A hetedik angyal trombita szava (XII. 15.) ki-
 hirdette a végítéletet. Ez itélet végháromvetelének folya-
 mán, az XII. XIII.-ban az ecclesia militans képeiben bemu-
 tatja a Könyv, azokat, akik áldozatául, esnek a végíté-
 letnek; az a szabvány pedig az ecclesia triumphans képe-
 ben bemutatja azokat, akiket a végítélet aratója bgyalmoi-
 man érintenek.

XIV. A. v.) A 144 ezernek (l. 7. + 8.) élén megjele-
 nik a Lionos a Bárány és az által az ecclesia militans-
 ból, egyszerre ecclesia triumphans lesz, mint ezt a 14. 1-5-
 köv a 14. 6-16-ban furcsa jelenet mutatja. És látam és
 ime a Bárány állt a Lion hegyén, a parousia tehát
 megkezdődött, a diadalmas Krisztus visszatért a Lionos

a harcot befejezni, és véle, t. i. a Krisztussal az ő se-
 rge, az szármegyevonnégy sereg, l. VII. 4., Rék, az ő nevét
 a Krisztusét, és az ő atyjai nevét az ő homlokukra
 írva viselik, jeleül annak, hogy ők az Isten, és a Ho-
 tus tulajdonát képezik. A III.-ben részét van homlok-
 Rón s általában ott, értékesebb a Képv. A tizenket tör-
 nől itt má' nincs. Mindegy megerősíti azt, a nézetünket
 mit ott kifejtettünk, hogy az a szármegyevonnégy seregek
 serege nem a zsidó-Keresztény egyházat, hanem a Re-
 egyházat jelenti, mely tagadhatatlanul a 12 törés Re-
 belében jött létre s annak prókét vette át, mint igaz
 Javak. Így az a Rév az előbbinél (12, 13) szép pre-
 dantja. Itt az egyházat nem a nagyba öltözött asszony
 hanem a Sionon álló bárány képviseli, a köpübötte levő
 serekekkel, akik az égi seregeknek egy, csak általában m-
 tanulható új sereket zengik. U. v., és hallék hangot a
égből, mint sok vizeknek hangját és mint nagy menny-
diörgésnek hangját, a hang tehát improvizált és megrá-
volt, mint a tenger mogyajja s az ég zengése; de a m-
 lett szivha szülő, Redes: és a hang, melyet hallottam
olyan volt, mint az ő hárfájukon hárfás hárfások
vagy sorszerint fordítva: kibevakisírettel, éneklőké.
 olyan volt tehát, mint a zenével kísért, emberi hang;
 és énekelnek, t. i. azok, a kiktől az imént rajzott ha-
 származik, az idvessülték serege, új sereket, mert új a
 Kalam nyílt az Isten dicsőítésére, mely nem egyéb,
 a végítéletnek immár folyamatosan lévő végvesemények
 ami egyúttal a Keresztény remények végleges betelje-
 lését is jelenti, méltó tehát, hogy erről új sereket sze-
 jón, a trón, t. i. Isten trónja, előtt, és a négy áll-
 és a seregek, előtt; és senki nem tudja megtanulni
 sereket, hanem csak a szármegyevonnégy seregek, akik
 vétettek a földtől = a Krisztus vére által megszába-
 tattak a földi élet tökéletlenségeinek nyomasztó vol-
 tól. Az ének tehát a mennyi egyháztól, ered s a fo-
 egyháru ajkán visahangot felelt, ami az Isteni egységet
 mutatja. Más azonban senki nem tudja megtanulni
 mert másnak prócében nincs egy húr sem, melyet az

nehézséget az ezer éves országos képeate. Az anabaptistákra
 nézve ez nem képeate nehézséget mert ők a chiliastikus re-
 ményeket is elfogadták s azt tanították, hogy az ezer éves or-
 szág most fog majd megvalósulni. A protestantizmus azon-
 ban általában elvetette a chiliastust, tehát a prot. magya-
 rók inkább hajlottak a felé a nézet felé, hogy az ezer éves
 birodalom már megvalósult sőt már Góg és Magóg seregeit
 is megtalálták a törökökben. Egy részük azonban még min-
 dig a pápát tartotta antihisztusnak, míg végre Gravius
 Hugo (1644), Hammond (1653-59) stb. valamint Bossuet
 is (1689) felhagytak ezzel a nőr polemikával.

Newton újra az Apokalypsis számaitoa fordult s
 halandós számításokat tett. Nyomába lépett s őt túlha-
 ladtá Beuzel Fános Albrecht, ki (1742, majd legutóbb
 1834) könyvében az egész egyháztörténetet megjósolva ta-
 lálta is az Antihisztussal való harc kitérését 1790 tájára
 a világ végét 1836. június 18-ára jósolta. Sander ezt a szá-
 mítást alapot elfogadta, de a számításban hibát talált, s a
 világ végét 1847-re tette.

A pietizmus új lendületet adott a könyv tekintélyének. La-
 badie az ezer éves országost a megindult quietikus-mysticus
 mozgalom gyümölcseül várta. Spener szerint a hat kurt az
 Iblamot jósolja meg, Babilon = Róma, Antihisztus = pápa.
 Ő is - mint Labadie - chiliasta volt, de chiliasticus váradal-
 mat nem Krisztus visszajöveteléhez fiate. Az ezer éves ország-
 os szerint az a jobb is dicő állapot lesz, mikor a pogá-
 nyok és zsidók mind megférnek és az egész hőzéletet Jézus
 törvényei szabályozza. Követői természetesen túlságba
 vitték az ő tanait s újra bizonyos apokalypitikus hangulat
 vitt erőt a lelkekben. A különböző apró-secták igazi szeretettel
 s rajongással foglalkoztak könyvünkkel, mint az ők "égi örö-
 gkhab", "örök halandarium"-jokkal, melyből ők az embe-
 riek megjósolt történetét s az ő saját képeateiket magya-
 rították ki.

Nem hiányoztak azonban e korban sem olyan magya-
 rások, kik nem a könyv által megjósolt jövővel kutatták
 hanem a keletkezési kör viszonyait, s azok megértéséből

karták a könyvet megérteni. Alvaait (1730.) Hettstein
 (1752.) Herder (1779.) azt állították, hogy a messiási orszá-
 g ellenségei a zsidók közt heresendők, is Babel - Jerusálem s
 ennek elpusztulása jósoltatott meg. Lommler pedig (1769-76)
 azt fejtette, hogy az Apokalypsis jósatai a római Biroda-
 lom ellen szólnak. Lottodi pedig (1780) már Németország való vo-
 nathozásokat fedezett fel a könyvben. Eichorn (1794.) szerint pe-
 dig az első részben a zsidók veszedelmét, a másodikban a pro-
 fétákat rajzolja az író. Ezen a nyomakon haladtak Ble-
 si (1828) is Uvald (1828-1862.) is, kik erős alapokat vetettek a ma-
 gyarorságon elfogadott magyarázati módnak, mely a keletke-
 zési kor viszonyaiból akarja megértetni a könyvet, mely a mai
 felfogás szerint kor számára íratott, bár ha újabb időben
 is vannak hívei az u. n. egyháztörténelmi, vagy világtörté-
 nelmi magyarázati módnak.

4. § Tránnya és célja.

Könyvről, mint a zsidó talajon nőtt apokalyptika
 terméke felismerhetetlenül zsidó jellegű és zsidó - heresztika
 szellemmel van telítve; de azért nincs igazok arthorak, akik
 azt állítják, hogy a zsidó - heresztika iránnyal saolgalatában
 is áll, sőt, hogy határozottan Pál ellens. Legfőbb bizonyosá-
 gát látják ennek I. 2- ben, hol határozottan Pálra vonatkozó
 círást látnak; a I. 6, 14, 20- ban a Nikolaiták, Pileómiták
 elleni támadásban, hol Pálnak a szabadságát félreértett
 tantránnyaira vonatkozó círást látnak; és a III- ben hol
 az új Jerusálem leírásánál az mondatik, hogy vannak
 tízötök kapuja van s mindegyikre a 12 törzsek egyikeinek ne-
 ve van felírva. Hivathornak arra is, hogy könyvről teljesen
 a zsidó vizsáfizetési tan álláspontján áll; - de hiszen Pál
 is így szól Róm. I. 6: ὅς ἀποδώσει ἕ καὶ τὴν κατὰ τὰ ἑγὼ αὐτοῦ,
 meg sem tartják ezt a kritikusok zsidó - heresztika iránnyal

Ami a többi érveket illeti, azok sem sokkal saeresésel-
 bek. Ugyan ugyan, hogy az új Jerusálemnek tízötök kapuja
 van (III. 12) s annak mindegyikre a 12 törzsek egyikeinek neve
 van felírva, de ez semmivel nem jelenti többet, mint az, hogy
 Jerusálemből jött ki a tanítás, a zsidók közül támadott a
 Krisztus, és első sorban az örökösök, a proféták pedig az

ígérteket és örökségeket az öök herikből vették. Ugyanezt tanítja Pál is, hogy a szidók közt tömörödött az idvesség, hogy minden a jutalom mind a büntetés kiszabásánál először a szidók jó tekintetbe és csak másodsorban a pogány (Róm. II. 9-10.) és hogy a szidók határozott előnyben vannak a pogányok felett, mert rájuk bízattak az ígértek. (Róm. II. 2.) És Pál még sem tartja senki petruistának. Ha pedig a XII. részt a 12. versnél. tovább is olvassuk és a 14. versen azt halljuk, hogy a város 12 fundamentuma sem nem a pátvárcsak, sem nem a törzs, hanem a 12 apostol, - a 22.ik versben pedig az új Jeruzsálemben nem volt templom, ami pedig a szidók előtt drágább volt az evangéliumnál, hát akkor hinytelenek vagyunk belátni, hogy ebben a levélben semmi szidó-particularismus, semmiféle jacobismus vagy petruismus nincsen.

Az I. b. 14. 20. stb. versében pedig az elfogulatlan szemmel vizsgálódó semmi Pál ellenes célozást nem képes felfedezni. A Példámitokról, Nikolaitokról, Genabelitokról semmi bizonyosat nem tudunk csak az említett locasokból következtethetünk annyit, hogy azokat hívták így, kik paráználásig bűnébe estek s a bűnösöknek áldozati eledelt megadták, sőt talán az áldozati lakomákban is részt vettek. De mind az arról a merész hypothesisnek, hogy ezek tulajdonképpen lettek volna vagy olyanok, ahik Pál szabadságtörvényt felhagyatának, könnyűn semmi kimutatható alapot nincsen. De még ha elfogadjuk is ezt a hypothesisot, az sem bizonyít semmit, mert hiszen jól tudjuk, hogy az ilyen tulajdonságokat Pál éppen olyan szigorúan elítélte, mint Péter, Timóteus vagy Titusok.

Még látszólag legerősebb alapon áll a I. 2. v. alapított phoskedias, csak hogy itt is a hypothesisok hosszú sorára s sűrűs - esavarássára van szükség, míg Pálra kerithetjük a mondást: „próbára tetted azokat, kik apostoloknak mondják magukat és nem azok és haragoknak találta őket.” Ez csak akkor jelentene valamit, ha a könnyű egyéb részeken támogatást találva. De így, ha csak magában a szavak tisztán értehnét vesszük s nem akarunk semmit beléjőh

magyarán, akkor bizony nem lehet Pálra gondolnunk. Hiszen őt végre is az apostolok apostolok sem tartották hármas apostolnak, sőt inkább meg voltak abban a korban elégen, ahelyett apostolokul talakítottak fel, de sem az apostolok, sem Pál nem ismerte el őket ilyenekül.

Ha pedig figyelembe vesszük azt, hogy a megváltást teljes Pál értelmében tartja (I. 9.), és hogy a „minden nemzetségből, származásból, népek és nyelvök között” (II. 9.) megváltott sokaság így hiált: „Az idvesség a mi bűntől mentésünkben” (III. 10.) Akkor hi keltsz jelentenünk, hogy az apokalyptikus teljes univerzális keresztény iramjű munka, mely sommi féle particularis, vagy Pál ellenes iramjűk szolgálatában nem áll.

Legyen egy, semmi más tudetianak tévőt, hanem az új testamentum profeticus iramjűk szünetelt a könyv. Itt a profetizmus, mely néhány időben mindig megnyitotta a szívet, hogy a szenvedőket vigasztalja, a hitességel megmentse az eleséstől, a miszarszokor hirtelű ekklésiát terassza: ne fély, légy jó reményiséggel, szenvedésed nem tart már sokáig, az idő közel vagy! És ha valaha szünetelt volt az Isten ekklésiájának a birtató profetia, az ő keresztényen egyháznak bizonyára szünetelt volt rá. Ittmit, a zsidók a faraohtól, az assyr vagy babyloni királyoktól szenvedtek, azt mind azt kellett szenvedniük az ő keresztényeknek a római császároktól és a fanatikus zsidóktól. És ha akkor az eljövendő messiasban találtak megnyuvást a sahlátott lelkek természetes, hogy most meg a jövő jövendő messiasban.

Amnyival is inkább, mert maga Krisztus is azt nyilatkoztatta: „nem hagyok titeket árvakul, megterek hozzáát az új testamentum iratokban is megtalálták a váradalmak alapját. A messias jöslatoknak eddig elé ugyan csak egy részre ment teljesedésbe, az t. i. mi a szenvedő messiasra vonatkozott, a másik, mi a felhők között megjelenő, mennyi dicsőséggel eljövő, hatalommal uralkodó messiasra vonatkozott, az az, teljesülésre vár. É hogy teljesülhetne ez másképp, mint hogy az új váradalomban, mint dicsőségesen

alkodó király, s meglátja őt minden szem?!

És a hit, az a homénység bőségesen a vértanúk, az
adta a megvetettnek, üldözötteknek a háladó és
csodáló-éneket, az volt a véres üldözések saáradóitán. az
nyomott keresztényeknek legerősebb vigaszra és támaszra.
Az erre vonatkozó jóslatokat felfrissíteni ez által ezt a hi-
t és reményt erősíteni, az alkodó Messias diósó képét
megradon állók szeméi elé tárni, az ingadozóknak való
valtatni: „imé hamar eljövök és az én jutalmam velem
szem” a teher alatt roskadozókat oda hiáltani. „imé az
előt állók és könyötek!” imé az volt munkánk célja s on-
k diósőségese meg is felelt.

Önmagában tehát igaz, hogy hova számára iratott. De a-
nt az a vonatkozás is igaznak Paul apostol szavai: amik
szem megirattak, amik tanúságunkra irattak meg. A apoka-
lipsis is minden időt számára iratott. A hívők viszonya a
világhoz lényegében mindig ugyanaz marad, ami az ő ke-
restyének idejében volt, tehát mindig így saútságuk len-
ni apokalyptisre, mint az ő keresztényeknek volt.

Részletes magyarázat.

A felirat I: 1-3.

A könyv címébe: ΔΤΟΧΑ ΚΥΡΟΥ ΤΩΝ ΥΙΩΝ
későbbi kéziratokban az a megfigyelő epitheton van tere-
más neve mellé, hogy τὸν θεοῦ υἱοῦ, az ő egyházában a Fiu-
stenségnek nézőit illetik a theologus névvel. I. 10. Je-
sus Kristus kijelentése, az ő szent - telephés, a származás mint
I. 5. ΔΤΟΧΑ ΚΥΡΟΥ ΣΥΝΑΡΧΟΝΤΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, és Róm. VIII-19.
ΔΤΟΧΑ ΚΥΡΟΥ ΤΩΝ ΥΙΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ kifejezésekben, itt is escha-
logus érteke van, jelenti a történet fejlődésére, az Gsten
származás végleges megvalósulására vonatkozó isteni tit-
k (μυστὶς ἰσχυρῶς) telephését, mit adott neki az Gsten tehát
mestől származik ugyan a titok telephés, az ő származásnak
apostoloknak és profétáknak hiki, az ő ügyének szolgál-
tára hívatnak el, amiknek meg kell történnie hamar tehát
az a messze jövődőre, hamar hordem tehát az iró is meg-
jelentette t. v. Kristus az ő országának elhirdése által.
hebraismus: elhirdés az ő országba által. 1. az ő szolgál-

jónak t. i. apostolainak, elhárítás alatt. 7. Jánosnak, a ho-
 lós tehát, angyal által történi, mint az ő testamentumú pro-
 phetában, pl. Dan. VII. 16. 2. v. aki mint szembe fordított tennisa-
 got tett a látottak és hallottak leírásával, Istennel, a tithokrat
 leleplező beszédek és János Krisztus bizomyságtételéről, tehát
 arról, hogy a beszédekről János is tennisagot tesz, t. i. az által,
 hogy megvalósítja annak tartalmát, Isten beszéde és János
 bizomyságtételét "psephorikus kifejezés" általános heresetyen
 kijelentésre. Ez a ő ő é s e v közeletről abban határozta meg
 amit csak látott és a követhetőben leír a látnok. 3. v. Bold
 aki felolvassa t. i. a gyülekezetben és akik hallgatják t. i. a
 gyülekezet tagjai, a prophetia beszéde és megtartják, ami a
 van megírattal; tehát életszabályozású iratott a könyv, mert
 az idő közel vagy az az idő t. i. amikor az itt megírattak
 teljesülnek, János megvalósítja népét, a szemédeitől.

Első rész: 14-119: az ítélethirdetés.

Első hetes csoport: 14-322: a hét levél.

Bevezetés a hét levélhez: 14-20.

A levelek közös felirata. (I: 4-6.)

I. 4. v. János a hét ekleziának, melyek Ásiában, a saját
 kepen Ásiának nevezett provinciában, His Ásia elő részében
 vannak, kegyelem, Istennel, a Krisztusban megjelent kegy-
 lem, mint a künbozsámat és idvesség alapja, néhét és bekérés
 mint a kegyelemnek a heresetyen élet adartalan boldogsá-
 gan való nyilvánílása, - itt a páli idvölési formulában
 melynek ez a mása, az következik: attól aki van, aki való
 és aki eljövendő, ő ő v k a ő ő ű v k a ő ő é y o u e r o s állandó ho-
 milirás formája Isten nevének, egy indeclinabilis szóként ho-
 restetik, tehát Istentől, és a hét lélektől, mely a rabbinistikus
 theologia által Esaiás II. 2. alapján megállapított hét iston-
 tulajdonság, melyek az ő szörnye előtt vannak, 5. v. és János
 Krisztustól, aki a hív megkérhető tenni, mert bizomyságot tett
 az igazságról, az itt megírattakat is ő fogja megbizonyítani
 a halottak közül elsőszülött, mert először ő támadott fel a
 halálból, hogy aztán minket feltámasszon, l. I. kor. XV. 20.
 és egészen mászerint Kol. I. 18, és a föld hiályainak fejedelmé.

29-ik usoltán 28-ik verse szerint. Eddig az idővel, itt kezdő-
 k a levélbeni idővelésekhez csatolni szokott doxologia. Azon-
 ként azért nek, aki megmozolt bennünket a mi bűneinkből,
 melyek lehetővé tették bennünket a bűn szolgálataiban, az
 úr által, mint büntető, a dőzsat, által. 6. v. is tett minket or-
 zággá, t. i. Istenné. Isten országára, azaz minket egyenként
 az országának tagjaivá tett, s, amennyiben a tagok össze-
 teszi az országot. Tette a mi összességünket Isten országára,
 papokká Istenné, és az ő atyjaink, Istenné, az ő atyja-
 ink szolgáló papokká tett tehát bennünket Krisztus, imber az
 egyetemes papság, ami éppen nem nevezhető asido's gondolat-
 nak; - annak, t. i. Jézusnak tulajdonították és adták a di-
 csőség, mi egyedül Istent illeti meg, és a hatalom, mi egyedül
 Isten tulajdona, az örökheralóságok örökheralóságára. örök-
 ságunk örökére. Amen.

A levél közös tárgya: 17. s. v.

I. 7. v. E vers, mely ugyan már sajnóval, de értelme sac-
 rati-racl mindenben megegyezőleg. Máthé 24. 30-ban is feltalál-
 to, s- testamentum jóslatokból állítottatott össze, hogy az a-
 t mond, egyetemes mind az iras tekintelyvel istámoztatták.
 a gondolat nyer itt kifejezést, hogy az úr eljö' itéletét tartá-
 s. I. Jesaják 3. 13-14, ami Saután az egész hányvón heresztül
 mil, mint alapgondolat. Ime eljön. t. i. Jézus felhőkkel,
 Dan. 7. 13, Máthé. 26. 64, az uralkodó Messias az éjén, a fel-
 k hozó, mennyi seregek élén, dicsőséggel jelenik meg, és meg-
 tja őt minden, sorn, s. Jesaják 40. 5. innen citál Luk. 13. 6, az ő
 jelenését mindenki meg fogja érteni, azok is, akik őt átsze-
 nek, s. Jesaják 40. 5. Zak. 12. 6. innen idéi Dan. 12. 37, a leggra-
 tó bűntetés lesz azokra, akik őt a földön semmit se, sorn vet-
 k, bosszúsággal illették, megfeszítették; ha majd meglát-
 k eljöni hatalomban és dicsőséggel, mint az ő itelő' bűnjü-
 k azt akivel ammi méltatlanságot követtek el, és sírvak-
 ta, s. Zak. 12. 10. Dan. 12. 37. A bűn keső bánatának szexyon-
 k és vigasztalom fájdalomnak könnyeit, a föld minden
 onnetét jeleni, míg Zakariásnál csak Izrael és Jüda
 asait, igen, amint, mind Jézus eljövetele, mind a mi
 asára vonatkozó megerősítés. Ennek pecsét és bizonyítá-

za az örökérváló Isten: s. v. En magyok az alfa, a görög alfa első betűje, és az ω, annak utolsó betűje, néha forrai tessék innen magyarságát is: kezdet és a vég, mondják az Úr Isten, 22. 13-ban a Krisztus, aki van és aki való és aki eljövendő a Krisztusban a mindenkori, aki megteheti s meg is fogja tenni azt, amit az ó. testamentiumi próféták által megjövendött.

Honos elhivatása. (I. 9-20.)

I. 9. v. En Honos, aki a té testvérek az Úr Krisztusban való hitben, és társatok a jelen való üdvöztetéshez szülte nyomorúság és a hűvek a Krisztus eljövételhez való híralyságban és a Feau ban való hitartásban, ami a szenvedések bekísértésére és a uralkodás boldog várására képesit, valék a szigetben, mely Pá mosnak nevezetik, a görög szigettengerben, a kisázsiai part tokhoz közel, Akiletro kisázsiai várossal átellenben, az Isten je miatt, és a Féus kamibizonyosága miatt, azaz a teljes keze tyén kijelentés miatt börtönből, száműzetésben. (Hasonk ma hint. 10. v. Valék, elragadtatam lélek által, az isteni lélek társaság alatt önkívületi állapotban, az Úrnak magján (I. kor. 11. ΣΕΙΤΥΡΟΙ ΚΥΡΙΑΚΟΙ mintájára képeare), vasárnap miher kelke le jobban vágyódott over köze jutni, hogy velök együtt számnyalja az Úr trónjára elé, és hallék megáttem nagy hangot, mint trom bét: 11. v. monderán: amit látok; (mivel a horetheo f. levelet látomástól diktálja Féus, azért nem hallasa, hanem látok ird könyvedbe, nem a maga ötletéből, hanem Féus parancs ból írja tehát a könyvet, és küldd a könyvet a hét ekkészorán Efferusba, His Basia nyugati partján, romjait 1863-ban ásta fel. Fjasmuk falu közelében, innen egyenest északrak minte 8 geogr. mérföldnyire Smyrnába, ma is virágzó kikötő város ettől szintén északrak mintegy 10. geogr. mérföldnyire Perg mura, most Bergama, a romjait idejében Basia provincia fővárosa volt, ásvatások 1878 óta, ettől délkeletnek mintegy 1 geogr. mérföldnyire, Smyrnától pedig északkeletnek 10 mé földnyire, Lydiában, Phyatirába, most Athioszarfehervár, desbe, Smyrnától keletre mintegy 10 mf. Lydia fővárosa va most romhabmar Sart falu mellett, innen délkeletnek mint 7 mf. -re Philadelpihiába, most Maschehrt-tarhan város, inn delkeletre 10 mf. Phrygiában Laodikeába, hajdani Diospol

Dr. Heeschemély: Kommentár az Apó' aljpsistha.

Rhoas, most jomokban hever. -

Beitt említették közül volt ugyan több virágzó gyüleke-
 st, de azokat nem említi, mert nem volt célja a gyülekeze-
 tek minde felsorolni, hanem csak mivel a 7. szent szövegben a köny-
 vekben is szerepet játszik - hetet akart említeni s éppen ezt a he-
 t említtette, de ezt alatta az egész kir. egyházat. 12. v. és oda for-
 dultak látni a hangot (mivel látomásban történt), mely beszélt
 nekem, és oda fordultam látek hét arany, gyertya tartót, mely
 20. v. szövege a hét gyülekezetet, 22. 34. 23. hét gyertya tartó jött
 a templomban) máskülönben 2. v. symbolikuson értelmezni
 lá: mint a gyertya tartó a szöveget, úgy a gyülekezetek a
 több szöveget tartják, 43. v. és a gyertya tartók között ha-
 sonló látek az ember fidihoz, t. i. magát Jézust látta, földig
 ró ruhában öltözött és körülvált melle táján arany, és
 olyan formán, mint a asido főpap; 44. v. feje pedig és
 haja, mint a pégi idejű - nek Doin. 79. - ben, fehér, mint gyapjú,
 látként mint hó, száma pedig, mint tűnek lángja, áthadok
 45. v. látként pedig hasonlók kályhában égő, fehér, és a szög-
 telt aranyra és hangja, mint soki vizeknek hangja,
 olyan mely, méltóságos, megdöbbentő, mint a tenger mo-
 zgya (k. 22. I. 24. 7. 16. v. és az ő jobb kezében vala hét csillag, a 20. v.
 látként a hét gyülekezet angyalai, tehát ő tartja kezében ha-
 sonlóan az egyházat, és az ő szájából kétéltű és kard meg-
 vala ki, az így kétéltű fegyver, és az ő arca úgy fénylik,
 mint a nap, fénylik az ő arcjében, isteni félség sugárzik
 róla. 17. v. és mikor látom őt, kezem az ő lábához, mint
 látként, bűnös ember voltam kezemben, mint Jéz. VI. 4. Doin. VIII. 17. és az ő
 látként, nem törté mondóim: ne fély! mint requisitum a szöve-
 gnek hangján szövege kőzeteké: Kőzeteké kőzeteké. Istent
 látként, aki látta a bűnös ember meg nem állhat, én vagyok
 az, az első és az utolsó, 18. v. és az első, pedig halott vol-
 tam és immé első vagyok, tehát nemcsak él, hanem neki
 megajátott bűnege az az élet, örökkön örökké és valama-
 munkák a halálnak és a világnak tulajdai, halálakat tá-
 rorathat, kőzeteké, halálból megseab adithat vagy amu-
 llentkeresjéteheti. 19. v. Jrd meg tehát, amiket látok, a hét
 csillagok látként (20. v.) és amik vannak, a világra vannak

és történni fognak ezután, mi e. t. a. következik a IV. 1-től kezdve. Most a z. és s. tárgyalatik, amiket láttál t. n. 20. v. a hét csillagnak titkait, melyeket láttál, az én jobbomon és a hét arany gyertyatartót isd meg. É jékepeket meg is magyarássa: a hét csillagok a hét ekklésia, angyalaim, sa. a mennyben élők. Kristus és a földön élő ekklésia, közt közvetítő; m. sa. a Kristus és az egyházak közt levő összeköttetés kiabrázolásai: az angyalok a földi gyülekezet mennyi képmása, mivel Jézus érnkezik; de helyesebb a gyülekezet (kultusza) vezetője. A kifejtés, melyek szerint a zsidó

4978 D 55 w mintájára van alkotva v. a. hozza Mal. 27. és Haggy. 143-at, ahol a papi illetve Haggai a Szerek, angyalok; és a hét gyertyatartó a hét ekklésia (h. 12. v.)

A hét levél. (II. - III.)

Mind a hét levél bevezetése az 12-20-tól vett egyes olyan vonásokkal írja ki a megdicsőült Christust, melyek vonatkozásban vannak az illető levél fő gondolatával. I. Efezus (I. 1-7.) II. t. Kristus körülrása, ahol jobbjában tartja a hét csillagot (az egyházat) és jár a hét arany gyertyatartó körül; fő gondolat: a szeretet. II. 1 v. Az eferusi gyülekezet angyalának isd meg: ezt mondja aki a hét csillagot szorított jobbjában tartja. (Kp. t. u. erősebb, mint I. 16. Elyos) aki körüljár a hét arany gyertyatartó körül; folytonosan figyelemmel kíséri a gyülekezeteket, t. n. Jézus: 2 v. tudom, ismerem a te tetteidet és fáradozásodat; némelyek szerint amit a hannis apostolok eleklése körül kifejtettél; de helyesebb: a szeretet munkáit, melyek a 4. v. szerint kesőbb elbűlt hagytak és alhatatóságodat az sírdörtetése körül, és hogy nem szívelheted a rosszakat; némelyek szerint hannis apostolokat, mivel azonban a D. xij. praesens, tehát a rosszakal meg mindig van baja a gyülekezetnek, a hannis apostolokkal pedig a következő mondat szerint már végre helyesebb a K. K. alatt az erkölcsileg rossz embereket érteni; akikkel szemben a gyülekezet erélyesen alkalmazza a fegyvermi jogát, és megkíséltetted - megvizsgáltad azokat, akiknek azokat apostoloknak mondják és nem azok és hannisoknak találtad őket, lelkáztad a hannis tanítókat és nem

engedted, hogy eltérve jitsenek az igaz tudománytól; 3. v. is
 kitérő és túrtól az én nevem miatt és nem fáradtal el.
 4. v. De van valami kifogásom ellened: hogy t. i. a te első sze-
 reteteket elhagyta, a felebaráti szeretet, mint Mat. XXIV. 12
 monolja, elhagyta náluk. 5. v. Emlékezzél meg tehát, hon-
 nan, a keresztény szeretet mily magas fokáról estél le és téj
 meg is a te első tetteidet (l. 2. v.) islelkédd; ha pedig nem térsz
 meg, eljövök hozzád és kímélditöm a te gyertyatartódat az ő
 helyéből, - ha meg nem térsz. A gyertyatartónek helyéből ki-
 mőditása ugyanazt teszi, amit Mat. 23. a só megiretleni-
 lése, t. i. azt hogy az egyház megszűnt annak lenni, ami-
 nek lennie kellene: a világ világossága s a föld sava és nem
 jó másra, mint hogy kivetessék és az emberek lábba tipor-
 ják.

6. v. Hanem az meg van bennem, hogy gyűlölöd a Ní-
 kolaiták tetteit, melyeket én is gyűlölök. Milyen voltak ezek a
 Níkolaiták? Minden esetre egyik voltak a 14. 15. v. alapján
 a Bileamitákkal (Níkolos - 11 v. 5. v. vagy Ba ha. 1. m. 1. s. u-
 gyan ehez az irányhoz tartoztak a 20. v. ben említett, Jera-
 teliták is s az itt olvasható megjegyzések alapján mindössze
 annyit állapíthatunk meg rólok, hogy a kereszténységet po-
 gánysággal keverték s a pogányok aldosati lakomáiban
 részt vettek, sőt talán bujálkodással egybekötött kultusi esle-
 vénységben is, de minden esetre osztoztak a pogányok féslett
 erkölcsi életében s talán a hamis profétaságot is írték. Kívö-
 ket nem valami történeti személyből vették, hanem mint
 a nevek jelentéséből könnyen látható, az. h. symbolikus je-
 lentésűek. Tehát az a jó meg van az keresztelékben, hogy
 ezt az irányt gyűlölök. 7. v. Milyen van fűle hallja, mit
 mond a Lélek a gyülekezetnek, az az írtás a levelek vé-
 gén rendszeren ismétlődik, jellemzőn, hogy amit egyik-másik
 gyülekezetnek írt az Úr, az az egész egyháznak, mindnyá-
 jukhoz tartozik; a győzőknek, aki az üldözések, nyomorúsá-
 gok, bűnök és csabítások felett győz, és mind végig megmarad
 Krisztus mellett, azok annak ermi az élet fájából, örökéle-
 tel, mely az Isten paradisosmaiban van, Genesis III. 22. 24.

2. Smyrna (22-11). Hővilág: az első és utolsó, aki halott
vált és él; Jövedelát: a hiség a szenvedések között. 8. v. És a
Smyrnabeli ekklesia anyagának isd meg: ezt mondja az, aki halott
vált és él, I. 9. tudom a
te nyomorúságodat, az öldöztetéseket, melyek téged értek, és
szegénységedet anyagiakban, de gazdag vagy lelkielten, l. Luk
20., és tudom a ragabmarást is, mely rád szorított, azokból, ha
is időnként benni mondják magokat, és nem azok, mert ha
20 k voltánahozodmirek az I. 10. szavának, hogy a nácaréth
Jézus a Messias, hanem a statán sinagógája, gyülekezete, az
vadászok által szegődtek, hogy az igaz Messias nem fogat
találni, sőt az ő irókat is gyülekezeteit háramalták szét. Itt
segítelen kérek, hogy még a jogányokatis mindennél a szidok
ledeitől fel a keresztények ellen. 10. v. Semmit ne félj, azok
amik még rád várnak s amiket még rantan is szenvedni fo
mert hiség napok követekének még csak, imé az időz, a Krisz
egyhozájának elbánsága, börtönbe fog vetni követek némelyeket
de ezt csak azért engedte az I. 11., hogy az által megkísértessetek, m
lyen erős a ti hiedetek; de ne féljétek, mert csak tíz napig, l. I
nap a Dán. I. 12-14. alapján kerék szám, a rövid ideig tartó m
kísértés jelölésére, l. a nyomorúságok. Itt az egész gyülekezethez
mint egy személyhez fordul: Légy hű Krisztushoz hálalig, és
kedvvel, az élet kuruzáját, az örökélet híralyji dicsőségét. A
kérlek fülöven hallja, mit mondt a lelek az ekklesiának
aki győz, l. I. 7. nem kért annak a második halál, l. I. a fel
l. amadai után tartandó ítélekre következő halál, az az a
kárhorat.

3. Pergamon (22-17). Hővilág: a kétélű és kard: z
gondolat: a lelki tisztaság. 17. v. És a Pergamumbeli ekkles
anyagának isd meg: ezt mondja az, ahinél a kétélű és
kard van, l. I. 16. v. Itt a I. 16. versre való behintettel említi
fel. 13. v. tudom hat baktól: ahol, a sötét árnyja van, és a
hall som nem az ottani Festulap templomát, som nem a
Atrapolison volt deus-oltárt kell érteni, hanem hatán a
Kr. e. 29.-ben Pergamumban Róma istennőinek és Augu
lusnak emelt templomát. Itt az aszarcultus a provinciák

divatos volt. Különbözik a III. 3. XVI. 10 szerint Rómában mint
 császári székhely, a tulajdonképeni Gátsin Thron a szerint le-
 hát Pergamumban, mint provinciális fővárosban, császári ha-
 talom képviselőjének háza, a sátián Thron, ahonnan a te-
 resztjén ellenes üldözések kiindultak. A gyülekezet tehát,
 mivel az üldözések forrásához ilyen közel volt, felettébb
 veszélyes helyzetben volt, s épen ezért emelhet hi, hogy a gyü-
 lekezet mégis túlmaradt: és még ebben a veszélyes helyzetben
 is nyugarakhodol az én nevemben és nem tagadtad meg az
 én hitemet, s tovább vetett hitet Antipás napjaitban, te-
 hát még azokban a szomorú napokban sem, mikor a Thron-
 husért életet is kellett áldozni, s mikor a többek közt vértá-
 rni halált halt-talán legelőször abban a városban - Antipás
 is, az én tanom, az én hívom, ahi megöletett málatok, ahol
 a sátián, a császári helytartó lakik. 14. v. De van ellened ha-
 rós kifogásom, hogy tanra volt, rábad, elgarnok, ahik ragas-
 kodnak Balaam tanához ahi tanítottak Balakot, hogy do-
 jon volrányhővet Israel fiaira, az asszonyok által esábitse-
 el őket, bábrányrak áldozottot omni is parámalhódni a Num-
 XV-ben is XXI. 2. 16-ban emondott történetre hivatkozik, hogy
 miképpen Israelben is voltak olyanok, kik Sittimben a Moáb-
 leányai asábitásorvak engedtek; 15. v. Ugy nálad is vannak,
 kik hasonlóképsem, mint a régiek Balad méhez, ragaszkodnak
 a Nikolaiták tanához, az értelem magyarázatáraméval.
 16. v. Tíz meg; ha pedig omni, eljövök hozzáid hamar és
 hadakozom azok, t. i. Jilearniták v. Nikolaiták ellen az én
 asájamrak kardjával, az ige erejével, mely nemcsak éltet-
 ni, hanem lesújtani is képes. 17. v. Ahinek fűle van hallja
 mit mond az lélek az ekklésiának; a győzések adak tam-
 nak helyrais.) az elrejtett mannából, melyet az pusztában Is-
 rak kaplatta a népet, s melyből egy edényben ott állt emle-
 kezet okáért a sáviták szentiben a szövetégláda előtt, de mi-
 kor a háldok a templomot elpusztították, a mannas is
 szövetégláda is elpusztult. A rabbiok theologiaja szerint
 azomban egyik sem veszté el, hanem vagy Terrenias vagy
 Josids elrejtette őket, s a Messias napján elő fognak kerülni.

m, is az Isten a Messias példájának diadalmos harsog-
 errel az elrejtett maradványok fogja megvondigolni. Különben
 az olyan értelemben van a maradvány, mint Ján. VI. 31. 32. - ben
 volt mint symbolum Jézus, az igaz merényei keményet je-
 lenté és adókat annak Jézus (a győző színe) követés a főpap ruhá-
 jára 12. hó volt varrva s mind egyiken egy törzs neve) tóra hívó
 új nevet felírva, l. Esa. LXII. 2. LXV. 15. arkhálozi életben és diad-
 alomban való megijulás jeléül, mit senki sem tud, nem ismer
 csak aki tudja, mint I. János III. 2. mondja: szerettem, most
 Isten gyermekei vagyunk, de még nem jelentettük, (nem tud-
 juk) mit leszünk. Az időszültek visomnya az Isten egészén
 személyi, amit rajtok hívul más nem ismerheti.

4. Thyatira (2. 18 - 2. 9). Kövélés: Isten fia, ahinek szem-
 élyanok, mint a hűbőng, lábai, mint az irabfínyű érc;
 fogondolat: kitartás és itéletig. 18. v. És a Thyatirabeli
 gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja az Isten fia,
 ahinek személyanok, mint a hűbőng, l. I. 14., ill. II.
 II. 23. az való lekiratott említi, és az ő lábai hasonlók arany-
 ércek, l. I. 15; 19. v. tudom a te tetteidet, jötekomysododat,
 mit az igehirdetőknek tettél, és hitartásodat, szeretetedet,
 mit hűbőngsod iránt mutattál, és hűtedet, melyet a szem-
 élyek hívott is megörítél, és szolgálatsodat, mit az igehirdetők-
 nek tettél, és hitartásodat, mit a néhő időhben tanúsítot-
 tál, és a te utolsó tetteid nagyobbak az elsőknél, tehát az
 elsőnéltekben nem hanyatlást mutatsz, mint Efézus, ha-
 nem emelkedést. 20. v. De van ellened kifogásom, hogy el-
 tűröd Jezebel asszonyt, ezzel a névvel, mint akháb király
 sídome szarmarású, verengő, paráerna báványimádó
 s a Jarek papjait s profétáit áldozó feleségének nevével
 jelöli annak az iramynak híveit, amiről II. 6. és 15. -ben volt
 szó, s ahinek Thyatirában talán legnagyobb hatást gya-
 korolt talán előhőn állott egy nő akik az ír. Akháb leles-
 ze után Jezebelnek neve, s aki a hamis profétaságot is
 írta, aki profétanőnek mondja magát és tanítja és el-
 tővelíti az ír szolgálóimat, akik különben az ír híveim
 voltának, paráernálkodni és báványynak áldozottat

21. v. Es adtam neki időt, hogy megtérjen, és nem akar
 megtérni paránságából, megáltalhoztam folytatásom
 és irachmit. 22. v. Ima nagyra vetem, betegségek teremtésért, mert
 testi bűnökért testi büntetés, betegségek jár, és ha a vele paránság
 adókat nagy nyomorúságba, ha meg nem térnek az ő t. i.
 paránságát és cselekedeteiből. 23. v. Es az ő a paránság
 gyerekeket megölöm halállal, tehát 70 fiú is megöl-
 tette. II. Kir. 1. 7. és megtudja minden gyülekezet, hogy in va-
 nyok a veséket és szívüket vizsgáló, aki előtt nem mibadtitok-
 lom semmi bűn, s aki a bűnt büntetés nélkül, nem hagyja
 megfizeték nektek mindegyiknek a ti cselekedeteitek sa-
 rant, éppen mint Róm. I. 6. 24. v. Istelek pedig többi Phylarabe-
 chnek mondóm, kik nem tartják ezt a bűnt, akik nem fog-
 nom ismerik a sátán mélységeit, azokat a veszélyes örvé-
 nyeket, melyekbe az előtt említett életünköt sodorja a
 kelt. Kérlőben b. I. kir. II. 10. tehát: mint a lelki ember vas-
 alja az Isten mélységeit, úgy a testi ember (Feszélytök) vas-
 alja a sátán mélységeit; mint mondják: - nem vették rálok
 a terhet, 25. v. Es az amitek van, tartásatok meg ezt a tur-
 nományt, mint eddig, esután is kerüljétek a tiszta életet foly-
 tatotok, amig eljövök. 26. v. Es a győzelem az én cselekedete-
 met, az én szerszámom való életet végig, a viláig végig, s az
 életet magyará megtaato, (t. i. - csak hebrais) adok annak ha-
 talmat a pogányokhoz, ami hatalmat én nyertem teolt. I.
 szerint, megosztom vele 27. v. Es a hivályságban társamomai
 szomót, legelteti őket, a pogányokat vasvesszővel, s mint a
 repedőny ösötöröket, Isolt. I. 9, úgy töretnek össze a meg-
 általhozott pogányok, mint in is kaplom az in atyáimtól
 Isolt. II. 8. 9. 28. v. Es adom annak, t. i. a győzések stb. Ibr.
 kanyaki orillagot, mely a XXI. 16. szerint Főúr maga. 29. v.
 kinek van hűre, hallja mit mond a lélek a gyülekezetnek
 5. Gardes (34-6.) Kőrülírás: ahinél van az isteni hűt lélek
 a hűt orillag; főyondolat: megtérés. III. 1. v. Es a Gardesbe-
 kéklerasia angyalának ind meg: ezt mondja ahinél van
 az Istennek hűt lelke, b. I. 4. és Es a. II. 2. minden isteni tulaj-
 ság, a teljes isteni lélek lényeg, és a hűt orillag, b. I. 16. 20.
 adom a te dolgaidat, hogy az a nered, hűre, hogy élés, hűre.

szerint nemcsak élve csak is tényleg halott vagy, l. Mat. VIII. 22. ha
 Krisztuson kívül van, testileg élve, lelkileg halott. 2. v. Legyen
 elbredj fel a halál álmából s megvilágosodék meked, a Krisztus
 1. v. 14., is erősítsd, ezt parancsolja az Úr Péternek Luk. XXI. 32
 és mindnyájunknak, a többséket az egyház gyenge tagjait,
 akik meg akarják halni, az 1. v. értelmében. Mert nem talál-
 tam a te dolgodat teljesnek, sok kívánni valót hagy a te
 elled az én Istennem előtt, az Isten törvényeinek teljesítése
 tekintetében. 3. v. Emlékezel meg hát mint kapkod és hal-
 tottad, mint prédikáltál meked az igét, és mint eltel szer-
 te, és öriadsz meg az én parancsolataimval és terj meg. Ha tehát
 nem bredsz fel, eljövök ítéletet tartani, mint tobog, is nem
 tudod, mely órában jövök hozzád, legy hát hiszen, minde-
 hogy késületlenül ne találjalak, mint Mat. XXI. 42-51. és
 Luk. XII. 36-40. -on parancsolja az Úr a várakozóknak haratára
 irból szőlő példázatban. 4. v. Hanem egy keres meked van
 egy keresen vannak kötelek. Szardesten, akik nem fertőz-
 telik meg az ő ruháikat, nem szorongatják be ruháikat, el-
 teti bűnökkel, is minifogva fehérben járnak velom az én
 országomban, a fehér ruha az Apok. Állandó symbolumna
 a szentek, ártatlanságának jelölésére, l. XIX. 8., mert meló-
 ro. 5. v. A győző így öltöztetik fehér ruhákba, is nem töröl-
 ki az ő neve az életnek könyvéből, az élet könyve az testa-
 mentum jelkép annak jelölésére, hogy az ide-örülendők
 Isten szímvon tartja, l. Énelt. LXIX. 29. Éva. XXIV. 32. 33. stb. is
 vallást keres az ő nevet az én Istenem előtt is az ő angyala
 előtt, magyarázatára l. Mat. 23. 32. 33., Mark VIII. 38., Luk.
 XII. 8. 9. 6. v. Akinek van füle, hallja mit mond a lelek az
 eklésiának.

6. Filadelfia (37-43.) Hírülvadás: a Lant, Igar, ahinél
 van a Dávid kulcsa, is megnyitja is senki be nem zárja, is
 bezárja is senki hi nem nyitja, főzondolat: az Igébe va-
 só küség. 7. v. És a Filadelfiabeli gyülekezet angyalának is
 meg: ut mondja a szent, az igar, ahinél van a Dávid kul-
 sa, a Szaja XII. 22. -ben Eljakhimnak igert kulcsot a Dávid
 kulcsának, vagyis a dávidi királyságot itt Krisztus orseli, a
 hi a mennyet kinyitja is senki sem zárja be, is bezárja

Dr. Keszeméthy: Kommentár az Apokalypsishoz.

a senki sem nyitja ki, tehát lejtőhatalmú a szentek-
 legnek, akik be akar érkeztetni, senki sem tarthatja vissza
 akit híreket, senki sem veheti be, s. v. tudom a te dolga-
 dat, meg vagyok veled elgedve, imé adok eléd, nekednyi-
 tott ajtot, melyen át (9. v.) a Krisztuskor terő szidók hozaid
 bennessenek, mint Esel: 11. 27-ben: alkalmat adok neked
 az evangélium terjesztésére, melyet senki be nem zárhat;
 az lesz a te jutalmad aránt, mert bár kicsi erőd van, kevés-
 számiak és szegények tagjaid is mégis megtartottad az in-
 gómet, aszerint ítélt, és nem tagadtad meg az in novemet
 9. v. Ime adok neked arótnak sáton an ragógájából, l. 8. 9.
 akik szidóknak lenni mondják magokat is, nem arók, ha-
 nem haudnak, imé csak a szidók fognak a hissimy po-
 gány - ter. gyülekezetbe térni, s onnét onnát sejt, te fog
 tehát teljesedni, amit Esel. L. 14. megjövendölt, csak hogy itt
 megfordítva: imé azt se lehet szerni velök, a szidókkal, hogy
 kijenek és boruljanak le a te, a pogány kereszténynek labaid
 alá a tisztelet is hálva adóját sörni, amint megmutattad
 nekik az igaz utat, és akik eddig hájárólagos igónyt formá-
 tak az in szeretetese szidvőitő fejelemenne, megtudják
 hogy in szerettelek téged; (azt sem lehet valami erős szidó te-
 kereszténynek tartani!) 10. v. mert megtartottad az in hita-
 tára into bszédemet, in is megtarttalak, megörlak, meg-
 szabadítottalak téged a hisértés drájától, mely az egész földre
 el fog jönni, hisérteni a földön lakókat, az állat imá-
 dására bszéditvén s hiszseritvén őket, mint azt VIII. 14-17.
 leírja. 11. v. Eljövök hamar, tarsol meg amiel van, eddigi
 hitédet és erkölcsi erődöt, hogy senki sem csabítással, sem
 hisérléssel, sem erőszakkal el ne tántorítsan, el ne vegye a
 te koronádat a te mennyei jutalmadat. 12. v. Ahogy
 társom azt oszloppás tagga a mennyországban, oszloppái
 az in Isteneim templomában; nagy megdöbbentetés, mely el-
 nem vetetik tőle: és az ilyen oszloppái tett, hi nem megy
 költő a templomból és ráirrom arra az in Isteneimnek
 nevet, és az in Isteneim városának nevet arány, Terusa-
 domit, mely a rabbi theologiaja szerint, s 11. 2. 10. sze-

vint is, mikélyt a bűn és sátán bűnökkel megcsinált, le-
fog szállani az égbe és én Istentől, és az én nevemmel, a-
nyat, mert XII. 12. szerint Jézus is új nevet kap, mit senki sem
tud, csak ő. A név ráadás a hozzájuk tartozás jeléül történi-
re illeto' az Istennel, új Jeruzsálemmel és Jerussal, szorosab-
bansóbb viszonyba lép. 13. v. Ahinek van füle, hallja, mit mon-
d a lélek a gyülekezetnek.

7. Laodikeia (314-22.) Közlés: A bűn, a hű és igaz bi-
zonyosság, az Isten teremtesének kezdete; fogandólat: buzdósá-
14. v. A Laodikeabeli angyalának írd meg: azt mondja az
isten = a hű és igaz bizonyság, 1. I. 5. az Isten terem-
tesének kezdete, nem: omnium dei operum primum, hanc
principium creationis activum. 15. tudom a te dolgaidat,
hogy te sem hideg, sem az evangéliumnak nyílt ellensége,
nem vagy sem hű, sem nem buzdós érte úgy, mint hűlő.
Vajha hideg volna, vagy hű, jobb volna, ha nyíltan ellene-
fordulna, minthogy kereszténynek vallod magadat, légy
igazságnak és nem vagy az, vagy pedig, ha kereszténynek va-
llod magadat, légy igazságnak. Légy buzdós. 16. v. Így mivel
se erre, se arra nem vallasz nyíltan, sem, legyőzeleg vagy, te
foglak téged, ohódnia az én számból, ellöklek magamtól. 17.
Mert azt mondod, úgy gondolkozol magadban, hogy gorda-
vagyok is - bár 61. - ben a földön megeljesített a város, a
na felvirágozott csakhamar saját erejéből, tehát: meggy, ar-
godtam és semmire sincs szükségem, azt hiszed, hogy a föld-
gazdagság mellett semmire sincs szükséged, a lelki életre
szem megfeleledkezél, is nem tudod, hogy te szegény vagy a
hűségben, is szármalomban méltó, méltó mégis, azt hiszed, ha
gazdag vagy, is holdus lelki kegyelomben, is csak, ne látod a
evangélium világosságát, is mértelen erkölni jóselekedet
mélkül, azért hál 18. v. Szármalomban neked, hogy úgy én töle-
tűben megégetett, tehát igaz történi sárv - aranyat, nem
hűséget, miket a város és mely meg nem emészt, a lap-
el nem lopnak, hogy valóban gazdag légy is felvirágozik
szentséget és bátatlanságot az én vérem által, hogy felöl-
zél, bűnök elfedtetessenek is ki ne lássék a te mértelenség
rűdsága és szemkenőcsöt, hitet, megkerenni szemeidet, hogy

hasonló jaspis köhöz valószínűleg egyéneket és sardionok
 : karmest és sivararany (Ez. I. 28.) Vala a thron körül, sár-
 hasonló a smaragdhoz. 4. v. És a thron körül huszonnégy
 thron, és a huszonnégy thronon huszonnégy presbyter, és
 különben is testamentumni zsidó sünckkel festett kép ere-
 deli vonása. Máté Dán. VII. 10. említ Istent thronjammal
 udvarlókát, Jer. XLV. 23. megépen vöröket, presbytereket
 lit Istent thronjammal, mint a választott nép képviselei
 és a 24 vöröket igazán is gondolhat. Az ároni papság is 24
 osztályra volt osztva, tehát némelyek szerint csak a vörök
 a 24 osztály képviselei, feladatuk, hogy a mennyei isteni
 tisztetéről gondoskodjanak. Valószínűtlen azonban, hogy
 csak a 12 pátriárcha és 12 apostol, a választott nép régis-
 eij törzsatajai, tehát az Istent is is az testamentumni kék-
 zsidóknak képviselei, tehát inkább, a szentség színe, fejő-
 kön arany koronák a királyi méltóság és örök élet jelű
 az élek koronái. Ez. És a thronból villámok, hangok és
 mennydörgések jönek ki, a Sínai hegyen is ilyen jelek voltak
 körül Istent, jelentően az ő megközelíthetetlen szentségét
 és hat élelőmpész is vala a thron előtt, mely az Isten két lel-
 ke, I. 4. Jer. XI. 2. 6. v. és a thron előtt mintegy tenger,
 kristályhoz hasonló; az aether térsége, Ez. XLV. 10-ben is
 közös, thron és Isten. minci az Isten lábai alatt kristályhoz
 hasonló látnak, és a thron közepén és a thron körül és a
 thron négy oldalán levő levek közepén, és így a thron körül
 négy állat, I. Ez. I. 5-18. négy állat, mint az Istennek a természetben
 való kijelentésének megszemélyesítői, két szemekkel
 elől és hátul, Isten mindent jelen van a természetben
 mindent lát, tud. 7. v. Az állatok négy állat, az állatok
 egy állaton fordulnak elő, mivel a kegyelű ábrázoltatik
 ki: ember fej, ökor test és oroslán lábain megfordítva és sas-
 szárnyak, addig itt csak a négy állat között megosztottak,
 és az egyik állat hasonló oroslánhoz, hatalom, a másik áll-
 lat hasonló borjához (tevéhez), erő, és a harmadik állat-
 mak olyan arca van, mint az embernek, vosság, és a ne-
 gyedik állat hasonló repülő sashoz, szárnyalás, mindent
 jelenvalóság. 8. v. És a négy állatnak egyenként hat-hat

ti szárnya van, mint Ésa. VI. 2.-ben a szeráfoknak, melyek
 előben nem egyik a kerubokkal, de itt a kerubok teljesi-
 ságú feladatukat (És. VI. 3.) is, kívül és belül tele vannak
 szárnyak szemeikkel, és pihenésük nincs az állatoknak, nap-
 el és éjjel mondván: szent, szent, szent az Úr Szelen, és Ésa
 3. a szeráfok éneke, a mindenható, akivála, aki van és
 is eljövendő. 9. v. És valahányszor az állatok ilyen önké-
 kkel dicsőséget és tiszteletet és hálaát adnak a Szónonü-
 nek, az örökkön örökké élőknek, 10. v. mindannyiszor ke-
 rülnak a huszonnégy verek is a Szónonüelő előtt és
 adnak az örökkön örökké élőknek és az ő koronáikat
 ten előtt való megalkodásuk jeléül, s az Úr Szentől nyert
 trónokra való érdemtelenségük kifejezésül, a Szónonüelő
 előtt mondván: 11. v. méltó vagy kívánk és Istennünk,
 dicsőséget, tiszteletet és hatalmat tenni, mert te terem-
 tetél mindeneket, és a te akaratod által valóak-
 lettek mindenek és teremtetek. És a teremtetett világ (És. v. 7) dics-
 ségére az egyházi viszhangja, így olvad össze az Úr Szónonü-
 elő körül a természet és ember világ magaslató éneke felső-
 és harmóniába.

A titkok könyve. V.

V. 1. v. És látték a Szónonüelőnek jobbján belől és há-
 tól, a papus hátulsó lapján belül könyveshét, ez tekeres-
 telen nem lehetséges, mert annak csak belső lapjára szoktak
 írni, pedig itt valószínűleg Ésa. I. 9. 10. lebegte az látnok szemé-
 lő, hol tekeresről van szó, lepecsételve hét pecséttel, még pedig
 úgy, hogy egy-egy pecsét egy-egy részet zártja el a tartalom-
 nak, nem mind a hét pecsét mind az egész tartalmat.
 Nyos elképzelni, hogyan gondolta ezt el az író. Így-e, hogy
 tekeres egy-egy részet egy-egy pecsét zártja, vagy a könyv
 levelenként volt összepecsételve, nem tudjuk, csak annyit
 bizonyos, hogy valahogy így képecelte, hogy mikor egy pecsét
 eltörött, a tartalomnak egy része jött a nyilvánosságra.
 És háték erős anygalt, ki kiáltott nagy hangon: ki méltó
 ki van oly szoros benső viszonyban Istennel, hogy az ő
 has tervébe belepillanthasson, ki méltó kimutatni a könyv
 titkait és feltörni annak pecsétét, nyilvánosságra hozni, an-

nak tartalmait, t. i. azokat a dolgokat, melyek nem so-
 kara meg fognak történni? 3. v. felel a kérdésre: is sem
 nem volt képes mennyben, az Isten thronját körülvevő
 angyalok, vérek is szentek seregében, sem a földön, sem
 a föld alatt az emberek közt kinyitni a könyveket, sem
 azt megnézni t. i. a végül, hogy a benne megint titkokat
 megaludja. 4. v. És emiatt, hogy e szerint a nem sokára
 jésülésbe menő sítokok zárra maradtak, sítam nagyon,
 hogy senki sem találta meg méltónak, kinyitni a könyve-
 ket, sem megnézni azt. 5. v. És egy a vérek körül (l. V. 4.)
 mondja nekem: ne sírj, meg fogod tudni a titkokat, me-
 jone habáls és feltámadása által győzöt, a váltásig mun-
 kájának végrehajtása által hívta a jogot a Jüda tör-
 lől való vroszlán, Jüdusnak Gen. XLIX. 9.-en alapult el-
 verése, hol Jákob azt jövendőli, hogy Jüda a gyakorta val-
 diadab által olyan lesz, mint vroszlán, a David gyöker
 l. Jesaja II. 4. 10. (az Isai gyökeréből vesszőszál származik
 kinyitni a könyveket is annak hét pecsétét.

És által figyelmessé lélelvén, csakugyan meglátja
 az ró Jüust, ki míg az I. 13. skör- ben a hét gyertyát
 a gyülekreték között mint felséges, királyi alak jelent,
 mint az egyház feje, addig itt, az Isten thronja előtt, a
 len leirt szentének spon központján, mint áldozati bá-
 jelenik meg, így tehát, mint Isten üdvözítésének végreh-
 tája. 6. v. És láték a thron és a négy állat közt is a vérek
 közt (l. II. 2. 4. 6.) közepén álló bárányt mintegy megöltet,
 hat áldozati bárányt, ahinek királyi hatalma jelül ke-
 szarra van, és mindenütt jelenvalósága és teljes istensége
 leül két szeme, mely az Istennek hét lelke, mely diakonitás
 10. szent kinyitott az egész földre, örökös és uralkodó
 vegett. 7. v. És jöve a bárány és elvéré a könyveket a th-
 non üldnek jobbjából. 8. v. És mikor elvéré a könyveket
 a négy állat és a huszonnégy vén lesett, leborult a bárány
 előtt, l. II. 10., hol az öregek és XIX. 4. per állatok együtt borul-
 le, mindegyiknél criteria van és arany esése telve tömjénnel
 armu a CXL. Zsolt. 2. verse szerint a szenteknek, akik Jü-
 vével megtisztultak, az ő habáls által megváltatva

ston tulajdonaira' lettek, imádságra. 9. v. A szentek eromá-
 hoz csatlakozik a vének imája éneke: És énekelnek így
 neket, így éneket, mireb Jcs. XII. 10. Zsolt: XL. 4. XCVI. 1. ér-
 telmében a Krisztus által létesített új rendhez új ének il-
 lő, mondván: méltó vagy, 17. 11. - ben Isten dicséretét is
 gy kezdik, elvinni a könyveket és megnyitni annak
 részeit, azért vagy erre méltó, mert megölettel, mint
 adozati bárány az emberiség bűneit, és megváltottál,
 megváltottál sokakat az Istennel, az ő számára sa-
 kát tulajdonul a te véred által, véreddel firtted le
 a vételést, minden törzsből is nyelvből is nemzete-
 sből is népből, - tehát teljesen páli értelemben tanít: min-
 den nemzeteből vannak megváltottak, tehát az údv. uni-
 versalis, és egyedül a Krisztus vére által szereshető meg, nem
 sekedetek által, 10. v. és tetted őket, a megváltottakat,
 ami Isteniünknek hivatalyságaira' és papjaira', l. I. 6. v. és
 sarkány meghötötletén után, 17. 3. 4. szerint; usalkod-
 ni fognak a Krisztussal a földön erre estendőig. 14. v.
 és háték így látományt, a mennyei seregek karát, mely-
 nek anyasáms éneke rászúg mintegy vischany képen a
 egy állat és tuszom egy vén dicsőítő énekére, és hallék
 szögöt, mintegy sok anygyalok hangját, kik a thrónora
 s az állatok és a vének körül valónak, is való az ő szá-
 mok tízereszer tízeres és ezereszer ezer mint Dán. VII. 10.
 2. v. mondván nagy hangon: méltó a megöletett bá-
 rány a hatalmat és gazdagságot és bölcsességet és erőt és
 isztelést és dicsőséget és áldást venni. (Hasonlítsd össze
 17. 11. és V. 13. - mal.) A mennyei seregek dicsőítő éneke-
 re felső az egész teremtett mindenség dicséneke: 13. v.
 és minden teremtményt, ami az égben és a földön
 és a föld alatt van és mindent ami csak arokban stv. az
 egész teremtett világban van, hallék szöngeni és hallám,
 nagy mondák: a thrónon ülőnek és a báránynak
 egyen az áldás és tisztelet és a dicsőség és az erő örök-
 ion örökhé! Az egész teremtettségnél est az eleven szö-
 nekkel festett, megható isteni tiszteletet artoin az egy-
 nek szájok be, akik kezdtek t. v. a nagy állat és a huzabon

négyvön, 14. v. és a négy állat mondá: ámon, az első
mondottak megcsodálták és az együttlérés kifejezése, és
vönök letörültek és imádták az Istent és a bárányt.

A pecséték. VI.-VII.

Az iménti pecséték egymás után feltöretnek a könyv
tartalmában, nem úgy, mint a látnok, hanem a látnok, szem
előtt, azonnali tömnyel való, vagy más szóval, az Isten
nél, peccáti tündérekben, az ő szövegnek a látnok, szem
előtt, a szünterő, szünterőnek. VI. 1. v. és látom, mikor
megnyitott a bárány a hét pecsétből és hallék a négy
állat közül egyet, mintegy mennydörgésnek szavazom
dráma, - nekem a látnok: jőjjelek és lobok meg, amenny
tartomni fog. 2. v. és látom, és íme fehér lo jelent meg,
a fehér a győzelem sime, a római triumfatorokhoz
is fehér lovak volt, és az egész világnak jőjje volt, a parth
sok segyvere, és adalék neki, mint a versenyben győze
nek sokott, korona és hirtre győzelem is hogy győzelem, tehát
győzelem, azaz fehérenosan győzelem tette meg, utját, s
tovább, hogy tovább is győzelem. és a lovag nem lehet H
tus, mert ugyanazon egy viselőben egy személy nem játsz
hatik két szerepet; és mint bárány a pecsétet törte fel,
nem lehet két elképzelni, hogy a pecsét feltörése után
meg mint nagy győzelemről fel fehér lovan. Ennek
és a következő jelölések megjelölésében különböznek, és
nehéz Zak. I. 8.-11, és II. 1-8.-ből velle az író, ahol a lovak
különböző színűnek, nincs semmi különös jelentősége,
sincs tehát a 2. v. fehér, a 4. v. vörös, az 5. v. fekete, az
6. v. zöldes-sárga színűnek egyélt jelentősége, mint az, ha
a rajtuk ülő lovakok symbolikus jelentéséhez épen azok
színűk illenek. és a négy lovag tehát nem egyélt, mint az
Mat. 24. 8., és Mark 13. 8.-ban említett úgy is, és a
közvetlen megelőző nyomorúságot, a nagy zajok kezdete
nek megismerésére, s így a lovakok nem talán vala
személyt jelentenek, hanem a háborút, az éhséget, a
veszt személyesítik meg, amik a Mat. 24. és Mark 13.
szerint az úgy is, és a fehér lovan ülő lova
épen a győzelemnek vagy még szabatosabban kifejez

viláig diadalmas haladásának megszemélyesítése,
 mely haladásnak nyomában azomban háború, éhség
 és halál jár. 3. v. És mikor a második állatot mondván
 jöjj ide és lásd meg. 4. v. És kijöve másoktól ve-
 tes, a ver sime, és a rajta ülőnek adatik hatalom és
 meglátás, évenről a békítő földről és adatik neki meg-
 látás azt se lehetne, hogy az emberek egymást öljék, és
 adatik neki nagy kard. Ez a lovag tehát a háború vé-
 gzettségének megszemélyesítése. Ha silyt helyesint arra,
 hogy a fehér lovonnál pártus fegyver, izz van, a ve-
 tes lovonnál meg római fegyver: kard, akkor ezt
 a két lovagot úgy foghatjuk fel, mint a pártus, illet-
 ve római hadsereg megszemélyesítőit s a szerint a
 két kép konkrét történelmi eseményekre vonatkozni,
 az. m. a pártusoknak a rómaiakkal folytatott har-
 caira, s talán - mivel éppen a pártus lovag a győző-
 arra eseményre, hogy Kr. m. 68-ban Volgyesius párt-
 us herceg a római sereget kapitáláruira kényeztet-
 tette. De ettől eltekintve is, a két lovag a Molt. XIV. 6-
 ban említett háborúk és háborúk hírből, valamint
 a Molt. III. 8 említett egy nép más nép ellen támadá-
 sának jelképe. - 5. v. És mikor megnyitá a harmad-
 dik peosétet, hallom a harmadik állatot mondván:
 jöjj. És inné fekete lo' jöve ki, a fekete lovag általában
 az éhség personifikációja, és a rajta ülőnek mérleg
 van az ő kezében, annak jeléül, hogy a szűkség idején
 mértékkel esznek és isznak az emberek, l. Grék. IV. 46. V. 1.
 és hallom közösen a négy állatnak (mindegy) hang-
 jait mondván: a bura méréje, egy embernek egy na-
 pi ételre elegendő mérték, a modiusnak 1/12. - ed része,
 egy dinár, római pénznem, melyben elvont 10, később
 46-os vagy 100-as volt - rendszer körilmények között
 körülbelül annyi, vagyis egy modius bura ára volt egy
 dinár, és három méres árpa egy dinár, meg rendszer kö-
 rülmények között nyolcszor annyit, vagyis 2 modius le-
 hetett egy dinárért kapni, tehát rendszerűl emelkedési
 és a gabona árának, és az elvont és a bort, melyek az

Az istentől nem szünteszen az imádatot meg
 menteneket bűnös, azaz inkább ne emeld feljebb. Folya-
 voltok olyanok, mikor oly, és bor tömegben termelt, yal-
 na pedig az éhen halásig sűrűn volt. Sz. u. 52-ik évi
 éhség volt. Ez a corpus kintombon többször is meglátogatta,
 roma birodalmat. Mat. XXIV. 8. és Mark. 13. 8. szerint az
 hepoi is 2 gyűj. w. d. u. 2. v. és mikor kinyitja, meg-
 duk pessétet, hallom a negyedik ábrát hangját mon-
 jój. 8. v. És hátam is íme zoldas - sarga, halvány zölde-
 sarga - halottszírué h. j. v. és a nyitra sílonek neve h. a-
 vna rendszeren az előbbi három nyamában jár, azaz ab-
 lay 2. 5. = 5. 5. v. követi őt, t. i. azok, akik a halál-
 rár a seoltra jutottak, és utat látnak, t. i. a halál-
 és kiseretinek hatalom a földnek negyed részén megölni-
 vti az emberekét karddal, 4. v. és éhséggel 5. v. és halál-
 a seplény fordításában 7. 7. = 7. 7. 2. 0. 5, tehát itt - kövess-
 pestis által, és a föld, állatvilág által, t. i. a háború és éh-
 idején mindig elszaporodó ragadozóv által, mint a Jer. XV.
 stb. Ez a négy: fegyver éhség, dörmögés, ragadozóv voltak
 Israhel a legrettegettebb csapások, ezekkel, vagy ezek közül
 hettől, hárommal szokták ler. y. e. g. e. t. n. rendszeren a próféta
 is, az engedetlen népet, - 9. v. És mikor megnyitja az o-
 dik pessétet, látóvadás oltár alatt az Isten ígéje miatt, m-
 lyet vallottak, és a Jézusól tett tanúbizonyosság miatt, mely
 nyugarások töle vettek, t. i. amire Jézus tette őket kőpesekeké,
 megöletteknek, (tehát már beteljesedett az, amit Jézus el-
 re Maté XXIV. 9. Mark. XIII. 9. stb. megjósolt, hogy az ő tanítvá-
 nyainak sokat kell szenvedni az ő nevéért) lelkét, tehát
 az evangéliumért megöletteknek lelkét, az oltár alatt va-
 nak, mert hiszen ok áldozatul adották életüket Isten oltár-
 riva, már pedig Lev. IV. 7. szerint az áldozat veréből egy kőre
 az oltár szűrére tett a pap, a többit pedig az oltár alá, az
 oltár láb d. ornamentumára öntötte. 12. v. És kiáltanak nagy
 hangon mondván: meddig még, oh szent és igaz Ur; nem
 tartasz ítéletet és nem állsz bossút a mi vérünkért, a földön
 lakókon? Act. 1. 20. 10. szerint az Ur az ő szolgáinak
 kiöntött vérükért, s. Luk. XVIII. 7. szerint az ő vállasztottainak

ért, kik borsúert káltanak hozzá szüntelenül mint itt
 mit fog állani; a kérdés tehát van vonatkozásuk, hogy med-
 keskümege az a borsúalhois. 11. v. Es adatek nekik: minde-
 neknek lehet rukra, II. 5. szerint a szenteknek, III. 9. szerint az
 borsúeknek jele, is mondatek nekik, hogy szívenjének meg-
 egy egy kevés ideig a borsúert való kiáltástól, vázjanak
 ommel addig, míg beléjesülnek, teljes szármuakha bors-
 as az szolgatársait is, akik velök ugyanazon egy ur-
 tásnak szolgálnak, is az sz testverek, akik meg fognak
 tni, mint ok, a Krisztusért megölték tehát: vázjanak ad-
 kérelemmel, míg mind azok elsenvedik a vértanis a-
 t, akiket Isten arra hívott el. 12. v. Es látom, mikor meg-
 tta a hatodik pecsétet is nagy földrengés lesz, a világ be-
 nek sőt. XXIV. 7. is sőt. XIII. 8. -ban megjött, jeleül nem
 állt a Laddiában 6 1. -ben, vagy Pompejében 5 1. -ben ter-
 megtörtént földrengésekre gondolni, - és az nap fekete
 mint szőlől való asak, eszuka-gyászuka, mint Jesaja
 30. -ban. - és az egész föld olyanná lesz, mint vér, Joel II. 31.
 szerint az Urnak ama nagy és rettenetes napjának
 vetete előtt, a nap setettségé válik és a föld vére, 13. v.
 az ég csillagai leszenek a földre, sőt. XXIV. 29. sőt. XIII.
 mint a fügefa trájja az sz szellem fügeit nagy szélből
 rakra, t. i. úgy hullanak a csillagok az ég sz, mint az k-
 len füge a szél által rázott fáról, - e hasonlatot Jes. XXXIV. 4.
 vette az ur, 14. v. is az ég összehuradik, mint összegöngyöl-
 ttekeres az az a kiterjesztett ég úgy összehurpergetőzik,
 összehuradik mint mikor a befeszített kőnyrtékercsetöss-
 savarják, az is Jes. XXXIV. 4. -ből véve, is minden hegy is
 get az sz helyéből kimosoluba, tehát általános zúrt war
 tte elő ég és földön. 15. v. Es az általános zúrt war,
 ni rend felbomlása, melyet a harag nagy napja fog
 vebis természetesen kétségbe ejti a föld lakit. Es a föld-
 k királyai is a nagyok is a földetek is a nagyok is az
 is és minden szög is szabados, tehát a földnek min-
 as rendi és rangú lakoi, Jes. XXIV. 21. szerint elrejték ma-
 hat a barlangokba és a hegyek szikláiba, hogy menekül-
 nek az Ur haragjának kálásától, Jes. 5. 10. 19. 21. szerint

a bíróság a községek barlangjaiból a föld hasadékil a
 rejtegetek el, az Úr felelőse előtt, mikor felkél, hogy a föld-
 del megbüntesse, 9. v. és oly nagy lesz kétségbeesésük, hogy
 Hó's. 1. 8. ad ezt mondják a hegyeknek és síklaknak: Assze-
 reánk is rejtegetek el minthet a tárnokokban, t. i. Istennel
 arca elől, kinek szeretés alyoi tekintete mint éles tűz hatja
 át a hitetlen szívét, és a bárány haragja elől, mely felséges
 ellentét! a szelid, alázatos bárány haragja. Miben fog az
 állani? Hisz ő szelid, alázatos tekintetében, az ő sebeiben, vé-
 rében, mi az ő ellenségeit megrögzíti, megsemmisíti. 17. v.
 Akart akarnak az emberek minden áron elrejtőzni, mert
 amit soha nem hittek, behövekkertt, mert eljött az ő, t. i.
 Isten és a bárány haragjának nagy és kiálthat meg-
 ren a napon az Úr ítélő széke előtt. De hiabavaló lesz min-
 den igyekezetük, az így, mely eddig elrejtette Istent, a bíró-
 világy szemei elől, a 14. v. szerint összegöngyölődött, tehát
 lehetetlen elrejtőzni Isten elől.

És ebben Isten a világy végét, az ítélő napját is ar-
 nak hatásait így mutatja fel, mintha már megör-
 tént volna, mert az, amit ő jövendöl, az ő szemei e-
 lőtt visióban már tényleg lefolyt.

Az elpecsételtek is a fehérruhások. VII.

Az fentebbiek után a hetedik pecsét felnyitását
 s ezalatt a nagy napnak (N. 17.) felvirradásáig vár-
 nók, melőtt azonban az a pecsét feltörésnek, az ivó- az
 ételek hiánya végzet a körbe szűrt részletben két
 sereget mutat be. 1. v. És az a hatodik pecsét jelenetei
 után láték a föld négy szejelét, tehát a földi szűrtés
 négysejelenet, lapos, állott négy anyagalt, a 2. v. szerint
 az általános étereknek, természeti erőknél megsemmisít-
 esítői, kik tartották a föld négy szejelét - a négy égláj felől
 jövő szeleket visszatartották, hogy ne fújjon szél a földre, sem
 a tengerre, sem egy fára sem. Tehát beindították megsemmisít-
 akadályozhattak meg a szélfordást. 2. v. És láték más an-
 gyalt, hi minthet Jes. 41. 2. szerint az ivó-hirdetőhöz illik,
 napkeletől jött fel, elő Istennel pecsét volt nála, hogy
 a 3. v. ben említett elpecsételést végre hajthassa, és kiáltva

nagy hangon a négy angyalnak, akiknek adottsá ha-
 dalom isteni a földnek és a tengernek, még pedig, amint
 az 1. és 3. v. től hitessük, a szélviharok által, 3. v. mondván
 az elölk auzgal: ne bantsátok a földet, sem a tengert, sem
 a fákat, olyan csendesség legyen, mint amilyen a hitörö
 viharokat meg szokta előzni, hogy még a falevél se moz-
 duljon addig, míg megpersétejük, ami Istennek szolgálit,
 nem a szükelt értelemben vett szolgálit, a profétákat és
 apostolokat, hanem általában azokat, akik az Isten szerint
 való élettel, Isten szolgálataira adták magokat az ő horn-
 lokukon. Nem a keresztiség által vett megpersételekre kell
 itt gondolnunk, hanem tekintettel arra, hogy a 2. v. ben
 az angyaloktól perséte van, s kíváncsi arra, hogy a III. 16. sz.
 mint a fenevad imádkói hornlokukon perséttel helyegertet-
 tek meg, itt is ilyen persétekre kell gondolnunk. Mint a bir-
 tokos irak perséteje az ő rabszolgáikra, az Isten perséteje is
 az ő szolgálóira annak jeléül nyomtatott rájuk, hogy azok
 az övéi és az ő hatalma és irtalma alatt állanak. 4. v.
 és hallam - mivel az a földön történt az elpersételetteteket
 nem látta az iró, csak hallotta az elpersételettetek szavát,
 az ő meggyönyörű eser elpersételettet, 4. v. sirenkét - siren-
 két eser Israel fiaival minden törzséből, s $12 \times 12.000 =$
 144.000 , 5. v. Juda törzséből sirenkét eser elpersételettetett,
 Ruben törzséből sirenkét eser, Gád törzséből sirenkét eser,
 6. v. Isser törzséből sirenkét eser, Káshab törzséből siren-
 kététerer, Manassé törzséből sirenkét eser, 7. v. Simeon tör-
 zseéből sirenkét eser, Lévi törzséből siren kététerer, Jasadhar
 törzséből sirenkét eser, 8. v. Zebulon törzséből sirenkét-
 eser, József törzséből sirenkét eser, Benjamin törzséből
 sirenkét eser elpersételettetett. A törzsek felsorolásában
 sem biztosak geográfiai sorrend szerint, sem a törzsa-
 nyak sáulés szerint nincs rend. Dán törzse helyett Ma-
 nassé törzse említettik, aminek oka nem annyira ab-
 ban keresendő, hogy az időben a Dán törzse már kihalt
 mert hiszen a törzsszerkezet ekkor már úgy is össze volt
 törve, mint inkább abban, hogy akkori közhiedelem se-
 rint Dán törzséből fog származni az Antikrisztus.

A második sereg. 1. v. Ezen után látam is imre nagy
 sokaság melyet senki meg nem számolt és láttam tehát meg
 ama sereg számát pontosan hallotta és eset nem, mert
 ez megalapoztatott és az amara a 12. törvényével
 volt, ez minden nevelés és törvény és minden és nyelv-
 vel, tehát a nagy nyelvi (is), albrón a brón slott is a br-
 vany slott, tehát a magyar seregnek körén belső - örökzo-
 ros közönségben adottak letennél, tehát minden a jeltörve,
 7. 11. stb és példma igazakat tartva in a feke és innen a tör-
 séknek, az ő kezükben; 12. v. és hiáltanak nagy hangon
 mondván: az udvosság mit mindenünk, az az Estenünk-
 nek tulajdonított: h. a dolt. 1. 9. alapján, aki a brónon
 sít és a brónnyonak = nekik kell tulajdonítani, és csele-
 kedtek azt, hogy mi megtartattuk. 11. v. és minden az an-
 nyalok a brón slott azokra is a vének és a sereg általok
 körük álltak, és a brón slott azokra esznek = imádak
 az stent, mint az 11. v. a vének is cherubok inke-
 re, itt is az udvosságuknak, az előbbi vers végén említett
 kisvő zavarok számosságuk az áment, 12. v. mond-
 ván: amen, az udvosság és a dicsőség, az a bűlösség, és a há-
 la és a tisztelt, és a hatalom is az az a mi Estenünk-
 nek örökön öröké, amen, tehát itt is meg van a hely
 az mi, mint 7. 12. ben, hogy a dicsőség nem nagy marok-
 vol, az azokkal a szavakkal áll, mint ott, de a 7. szam-
 mál: itt is: ugyan az alapja s. a. az isdeni hét tulajdon-
 sig, mely az idem tulajdonosságok teljeségét jelenti. 13. v.
 3. szék egy a vének körük, mondván nekem, tehát
 mint lak. 17. 2. 5. v. az a sereg hirdi a látókat; a-
 nagy nem tudod a mik ezek? - hogy ezek alkalmat
 adjon a bűlösség megmagyarázására, illetve, hogy
 tudatosságára hívja fel az, itt az egyik von sőt a lát-
 3. hve: ezek a bűlösség sőt a látókat kik és honnan
 jövének? - to hirdés csak arra szolgál, hogy alkalmat
 adjon a hűvethető kijelentésre: 14. v. és mondta
 nekem: Uram te tudod, tehát: te mond meg. és mon-
 dta nekem: ezek ezek a jövének, tehát sőt a lát-
 3. v. - a látókat sőt a seregenek a brón köré

a Mat. XXI. 21. és Mark. XIII. 19. - ben említett nagy nyomorúságból, tehát akik halált szenvedtek azokban a keresztes-üldözésekben, melyeknek a heresiák elűzése volt a célja, tehát akik a rétkönyvek VI. M. -ben említett származásúak, vagy helyesebben mindegyikük, akik a Krisztus-miséri előjövetel előtt meghaltak a hívők megdicsőítését, mert ők meg a földön, és megmússák az ő ruháikat a bűnök-
 ból, megváltottak és megfeketek, azokat = megváltottak a Krisztus vére által = az ő változhatatlannak való megváltott.
 15. v. Ezért, 4. v. mivel a bűnök vére által megváltott, vannak az Isten királyja előtt és szolgálóik ahi mint papok, éjjel és nappal, szüntelen az ő templomában a meny-
 nyei templomában és a bűnökkel rajtuk felelősek a bűnök-
 kélet megvalósul. Jer. IV. 5. Ez. XXXVII. 27. jósolták a helyes és tö-
 keletes sekérra, az Isten helyes dicsőségével a ép közötti va-
 korszak, ebből következik az Isten, hogy az is helyesül, mint
 Jer. XLIX. 10. Zsolt. CXXI. 2. jövendöl. 16. v. Isten fogja a lab-
 be éhenni, sem szomjazni, sem nem eszik rájuk, nem ége-
 ki őket a nap sem, semmi hideg, 17. v., mert hiszen a bű-
 rány mely az Isten körében (a bűnök vére = $\epsilon\chi\mu\epsilon\sigma\omega$) van,
 legelteti őket, Zsolt. XXIII. 1. és vezetni őket, viask élet forrására
 Zsolt. XXIII. 2. 3. és hi fog törölni az Isten minden kényvet
 az ő szeméből, Jer. XLV. 8, tehát a földi élet minden bűnk-
 ige, nyomorúsága és fájdalom megsemmisül.

Mely viszonyban van egymással ez a két sereg? Hol-
 aszárban így történt: az a két hegy egyet nem jelenthet, mert
 ugyanazok a személyek megszámlálhatók, és megszámlál-
 hatatlanok, nem lehetnek, tehát a 144000 nem lehet ∞ 20,
 (9. v.) és mivel a megszámlálhatatlan a megszámlálta-
 ra nem foglalkozó, az sem lehet, hogy az ∞ 20, a viszonyok
 közt lett hívők serege a 144000-be a 12. törzs kerületbe a
 hitetlen asidók pótlásául befoglaltatják. Tehát: a 144000
 van is a kiválasztott Izrael képei az Isten országában
 a bűnök képei magukat szemben a viszonyok
 megszámlálhatatlan sokasága csak az ország bű-
 tesére szolgálva. Ez tehát a asidók fölényét mutatja
 abból a magyarázatból azonban csak annyit az.

nyos, hogy a két kép két különböző dolgot jelent: az első a zsidókból, a másik a pogányokból lett hűvek seregét; de egyiknek a másik feletti való előnyére vagy hátrányára való hathatóság egyáltalán vére semminemű találatos nincs.

Képek is v. Hofmann szerint a két kép felelet a II. 17. kérdésére: kicsoda állhat meg? - is mindegyik a hűtő az Isten egyháza, azaz a nyomorúságok idején való helyzetét rajzolja. Az első kép értelmében: a zsidókból lett hűvek egyháza az a kiválasztott 144.000 megmarad mindvégig a földön, s a Trisatus eljövételének a napján természetesen megdöbben. A másik kép értelmében: a pogányokból lett hűvek, a véres üldözések folyamán teljesen kiirtatnak a földről, illetőleg elháltváznak mennybe, hol aztán olyan helyzetbe jutnak, mint a 15-17. v. rajzolja.

És az értelmezést Schlatter is elfogadhatónak tartja s kiegészíti arról, hogy az első képben a zsidóknak nére valóban különös nyeret foglaltatik, az arról Róm. II. 26. így fejez ki: "egész Izrael megtartatik." De ő mellett még egy másik értelmet is lehetők tart. Ért az első kép Istennek ő- testamentumi ehkléziáját, Izraelt, a választott népet tünteti fel, mintha mondaná: most van ideje, hogy Izrael teljes számvára legyen, - már aztán a második kép az teljes számvú Izraelt, az új- testamentumi ehkléziát, az minden digarattól is nyeretből kiválasztottak seregét tünteti fel. Az első tehát 45-tennek a választott nép, a második az összes népek közt véghes viti üdvömrüháját mutatná. Fogadhatatlannul szép gondolat és elmés magyarázat.

De mi azt hisszük, nem lehet figyelmen kívül hagynunk, hogy a 144.000 a földön van s a behívot-kerendő "nagy nyomorúságok" előtt, s épen ezekre nére veszi az Isten perséjét hirtelkára, hogy a nyomorúságokban el ne essék; ellenben a megszámlálhatatlan őyhoz a mennyben van, s a "nagy nyomorúságokat" már végy harcalt s elvette harcá jutalmát. És a hangnaly épen ezen van, nem a két sereg megszámlált vagy megszámlálhatatlan voltán. Hi-

azon a 12 x 12,000, a 144.000 rerek szám, mely nem je-
 lent egyebet, mint azt, hogy nem mindenki tartatik
 meg a harsokban, hanem csak a bizonyos számú
 kiválasztottak is az elpessételek által? Elhívottak. Tava-
 rai és annak 12 törzse nem született mindössze, plom-
 bi, ami minden is kitetszik, hogy Dom törzset, melyben
 az akkori köznevelés az. Antikristus elpessételek va-
 ta, kihagyva, mint nem igaz israelitát; hanem az 4.
 ten egyháznak földi keretét tehát azt a tagadhatat-
 lom történelmi igazságot fejez ki, hogy az is-kelet-
 szentum egyháza 12. törzse keretében jött létre. Arrint
 hogy a keresztények is magokat, mint az igazság örököséi,
 minden ha az igaz Területet tartották. Ezek szerint te-
 hát az első két a 12 törzse keretében feltüntetett a földi egy-
 házat, a kiválasztottaknak a földi nyomorúságokkal
 a földöntetéseikkel küzdő sereget; a második pedig azok
 sereget, akik ezt a küzdelmet már megharcolták. Pa-
 toritas az a hetedik pecsét feltörése előtt, a választottak-
 hoz: ne féljétek, hirdjétek hitartón, mert a pecsét hom-
 lyokotakom van, semmi baj nem lehet következet-
 es ha végül a harcban elesetek, nekedek arra a kulcs-
 seregre, melyet Krisztus legeltet: si is vana mentek!

A kürtök. VIII. - IX.

VIII. 1. v. és minden fötől a hűb-ismen öt é helyett?
 megnyitotta a bárány a hetedik, utolsó pecsétet - az
 előbbiek után azt vörösk, hogy felvirradó az isra-
 elai VII. 17-ben említett - ism vagy is rettenetes napja, e
 helyett azonban - lón hallgatás az égből mintegy seb-
 töréig, mely hallgatás azt mutatja, hogy még is a nagy
 háború is megilletődötten, elsimulva ill. csak meg a
 lekövethetendő világ nagysága előtt. A háború
 nagy állapotát ahírtve pedig azt jelentik a sors-
 esend, hogy visívnak életh képei, melyek eddig nagy
 nyomorúságban váltották fel egymást, itt megsza-
 kadtak a sélörög, tehát az őronskivű - cselék illu-
 sionál ahírtve nagyon hosszú ideig kellett a kéreke-
 újabb sorozatára vörösk. 2. v. és - a sélörög esend

elmúltával, hitván = meglátván a hét angyalokat, kiknek száma nem azért hét, mert az ekkor az idő közhiedelem hét angyalt ismert, hanem azért, mert a percek száma is, a harag csészéinek száma is hét, mint az Isteni hatalmának beljűlésének száma, ezek tehát nem angyalok, hanem az angyali seregből, per a következők véghevitelére hivatalostól angyalok kik az Isten elé állottak és adatik nekik Isten akaratából hét kört, a 6. v. -ben emlitett életr.

Előtt azonban ezek az angyalok megkerdenék munkájukat, egy másik angyal jóillatú áldozatot mutat be az Urnak, melyet egyesít a szentek imájával. 3. v. és mialatt az a hét angyal munkájához kezd, más angyal jöve és áll az oltárhoz, arany böngyénit tartván, és adatik neki ok füstölőszere, hogy az egyik részével jóillatú füstáldozatot mutasson be az Urnak, és adja azt a minden szentek imájának járva, (lat. comm.) = himogatisára, tehát: a földön szenvedő keresztényeknek égbe szálló imáival egyesítse a mennyi seregek áldozatát stegye azt arany oltárra mely a trón előtt van. 4. v. és felszáll az Ur kedvesen fogadta az áldozatot) a füstölő szerek füstja a szentek imájának járva az angyal kezeiből az Isten elé. A szentek imájának tárgyasa, ami a VI. 10. -ben; de míg ott az válasza az imára, hogy nyugodjannah meg egy kissé, míg a martíromságára rendellettettek száma betelik, itt a mennyiek áldozata is kimagyatja az imát, mit Isten, mint azt az következő vers mutatja, meg is hallgat. 5. v. és fogta az angyal a tömjénrőst is megtöltötte azt az oltár tűrő állvett tűrzel, és a földre vetette, és vőnek mennydörgések, és hangok, és villámlások, és földrengés, melyek az bekövetkezendő csapások előjelei. Ugyan abból a trónseregből is ugyan abból a tűrből, amelyből jóillatú füst száll az imént az Ur elé, a földön dörgés, villámlás, földrengés lett; ami azt jelenti, hogy az Isten meghallgatja a szentek imáit, és az állt előttük az

öld bukásain. Tehát a víz már nem mossa van. 6. v.
és arról, ezek történetek, a hét anyag, ahonnan a hét törvény
van, későbbiek, hogy korraltaljori azu trajtsa végre
földre való maradásokat. Tehát a hét kiírás már jel-
a csapásokat, hanem a látók, permi plőt, azonnal
valósággyal szintere hozzá. 8. csapások nyra, élethor
mlékeletrek az egybeni hí maradásra. 7. v. És az első
kiírás: és víz jéges és tűz vérel keverve és a jégből, tűz-
ből és vérből álló csodálatos keverék a földre vettették;
mely keverék magyarázata nagyon nehéz, talán legjobb
gyóbalikus ítéletben van: a jég és tűz emlékelet-
nek a pokoli kincsek: a jég a földi kincsek, a tűz
az égés, a víz pedig emlékelet a vízre a világra,
melynek fogva a mátyosk vért, aztal, tehát: a se-
leknek kiírásai vére a vízis világ, fejére száll és bün-
ténül a pokol kincseit hozzá adja. Különböző a keverék
összeállítás és jelentése nem is fontos, a harradik or-
nak traktusain van: és a földnek a harrada elégte
és a földnek a harrada elégte és a földnek elégte
harradcsain - minden föld fia elégte, tehát a föld-
nek és a palya levő nyövényzetnek egy harrada elpusz-
tult. - 8. v. És a második anyag kiírásai: és valami, mint
egy türel egy nagy hegy, tehát egy tűz anyagból álló hegy
magyarázat könnyű vettették a tengerbe: és a tengernek a
harrada vére hár, 6. v. 20. - Van a folyó vizek váltó-
sok vére s a halak ott is elpusztultak, 9. v. és megha-
ta, a harrada a tengerben lévő kevertmennyeknek,
melyeknek lelke. élte volt, és a trajtsok a harrada
da ténkre ment. Tehát a tenger, miért a halászat sár-
helye s a kereskedelem fő kiírásai, illetve nagy magyará-
dott hogy mind egyik, mind másik tengeri vizek har-
kát phobott. 10. v. És a harradik anyag kiírásai: és ezek
az ekből nagy csillag, egy mint fáklya, tehát nem a
perides, nyugvált fényes világító harrada büröggel do-
bogo csillag, és ezek a folyók a harradcsa és a
vizeknek a harradcsa. Tehát tehát a víz kiírásai,
és az anyag kiírásai s az első kiírás. 12. v. magyarázat

datik örömmel, mert olyan mérgező hatása volt,
mint az örömmel. És lőn a viharok harmada örömmel,
és sokan az emberek közül meghalának a viharok
től, mint megkeseredtek, t. i. a viharok. És a csapás te-
kint meg, közelibbről érinti a követségek sűjtje az örömmel,
mint az előbbiek. 12. v. És a negyedik argyal
kürtöle: és megvereték a harmada, a napnak, és a
harmada holdnak, és a harmada a csillagoknak
is, hogy meghomályosodtak a harmada a viharok
és a nappal nem fényelt az örömmel a harmada, illetőleg,
t. i. egy harmaddal kevesebb világossága volt, mint
rendesen, és az éj hasonlóképpen. És első titkúlest, nem
úgy kell érteni, hogy az említett éjtitésben az örömmel
harmad részeket elborító sötét feltek bármelyikükben, vagy
hogy nappal a nap, éjtel a hold és csillagok rendes
dejtörnek egy harmaddal kevesebb ideig ragyogtak
volna: hanem úgy, hogy a nap, hold és csillagok fé-
nyüknek, erejüknek egy harmadát elvesztették, egy harmad
részével homályosabbak lettek, minél fogva mindegyik
a nappal, minél az éjszaka ugyanannyival homá-
lyosabbá lett. És tehát az egyiptomi sötétségre emléke-
tető csapás.

Intermezzo: 813. A hátra lévő csapások meg na-
gyobbak és meg közelibbről érintik az embereket,
mint az előbbiek. Erre figyelmet a 13. v. kezlesűlt
his jelenete. És láték és hallék, tehát nem több, csak
egy, az éj közepén: zenitjén repülő sötét, mely vagy
háromszor mondá: jaj jaj jaj a földön lakóknak
a megcsütőre kürtölni fogó három argyal kürtjé-
nek hangjai miatt, mert azok meg nagyobb csapás-
okat hoztak a földre: a hűvös három kürtölni
tartalmára a három jajt.

És a jajt: 91.-12. 11. v. És az ötödik argyal kürt-
től: és láték az égből a földre eső csillagot, és adták
néki a mélység kürtjének kulcsa. És láték vagy meg
személyesítették előnként gondolta a csillagot, hűvös
kezeben kulcs volt, mellyel a mélység kürtjét hűvös

tta; vagy csak azt akarja ezzel a képpel kifejezni,
 hogy amint a csillag a földre esett, betörte annak
 mélyét, úgy nyitotta ki a mélység kútját. A mélység
 kútjának megnyitása pedig vagy valamilyen uddig
 müködésben nem volt túlságosan kiterjeszt jelenti,
 vagy a pokoli hatalomnak, a skorpió mérgező sis-
 kák) a mélységből a földre kiterjeszt. - Termint de quon-
 da, a dolog, a hővelkésben kint csapós ebből a mély-
 ségből, irad siet. 2. v. Es megnyitá a mélység kútját, és
 kint szálla fel a kútból, mint a vulkán kiterjesztésor,
 mint nagy kályha füstje, és elharmályosaba a nap
 és a légkör, a kútból füstjétől. Oh, sűrű is vgy nagy
 volt a füst, hogy a napot is eltakarta. 3. v. Es, a füst-
 től sáskák jövének ki a földre, tehát vagy úgy, hogy
 a mélységből feltört füstből, mint a pokol füstjéből
 állottak fel a sáskák, vagy úgy, hogy a sűrű füstfel-
 hö magya semm egyek, mint a sáskáknak, messziről
 jött felhőgomolyának látsev serege, mely vgy sűrű
 hogy a napot is eltakarja, s amelyet csak közelebről
 lehet megismerni, hogy sáska-sereg. Akár így, akár
 úgy, annyi bizonyos, hogy a látrók, réket, a sáská-
 tól a föld mélyéből, a pokol gyomrából származ-
 tatja, amivel rettenetes voltukat akarja jelenni. Ez
 a jelenet különben emlékeztet az egyiptomi tiszta-
 vis sáskára, de azal a lényeges különbséggel, hogy
 azok a növényzetet, ezek pedig - a skorpió hatal-
 mával" hívva - az embereket bántatták, és adatek
 vgy hatalom, annily hatalommal vannak a föld
 skorpiói. 4. v. Es, az mondatek nekik, hogy ne bánt-
 sátoh a föld fivét, semm semmi rüldét, semm semmi
 hát, hanem az embereket, aokat t. i. akik nem bor-
 nak az Isten parancsával a hamlokukon. 1. VII. 3. v. Ha-
 abmink, tehát az Isten választottainak nem terjedt ki.
 v. Es adatek nekik parancsokat, hogy ne öljek meg
 ket, hanem hogy kintostassanak, t. i. az emberek
 sáskák által, öt hónapig, a nyári öt hónap u. i.
 sáskajávas ideje; és az öt hónapok után, mint skor-

pit kiradisa, olyan földalmat hoznak, mint a skor-
 pit mikor embert ver meg, t. i. mikor megcsip. 6. v. és o-
 lyan nagy timokat hoznak ezek a sáskák, hogy azokban
 a napokban keresik az emberek a halált és nagy menny-
 találják azt, és kívánják meghalni és kerülni a halál
 öket. 1. Jer. VII. 3. Job. III. 21. Bűnükért nem volna elég bü-
 tetés, a halált előbb szenvedniük kell csak azután jön-
 el a halál. 13. skör. v. Mintén a sáskák pusztítását így
 leírta, csak most adjuk azok részletes leírását, melyek
 a romlásokat nagyobb részt Joel-tól veszi. 7. v. és a hason-
 latossága a sáskákhoz: hasonlók háborúra felkészü-
 lt lovakhoz, Joel I. 4. loforna fejükre b. vették a hason-
 latot, és az ő fejükön koronák, hasonlók aranyhoz, hogy
 ily mire gondolt az író nem tudni. Ugylátásuk azon-
 ban, hogy itt ő nem földi sáskát rajzolt, hanem az ő
 arkája annak természetrajzi leírását adni. A koronák
 tehát arra való, hogy a sáskák sereg imponans voltát e-
 melyek, valamint a követhező hasonlat is: és az ő ar-
 cuk, mint embereknek arca, 8. v. és való hajuk mint
 asszonyoknak haja, t. i. csápjuk olyan, mint az ass-
 zonyi haj, az arat mondás szerint, hogy a sáskák fe-
 je, mint a lóé, melle mint az prozeláré, lába mint
 a tevéé, teste mint a kigyóé, csápja mint a ledény ha-
 jja, és az ő fogai mint az prozeláréki, olyanok va-
 lának, 9. v. és valónak vértjeik, mint vas vérték és az
 ő szárnyaiknak hangja, mint háborúba futó sok-
 lak szekereinek hangja, olyan erővel seprűnek
 mint, amilyen volt a harcban induló k. sereg hátsó
 köcsijainé. 10. v. és van farkuk, hasonló a skorpió
 akhoz, és fulánkjok, szintén hasonló a skorpióéhoz, és
 az ő farkukban van az ő hatalmuk bántani az em-
 berket öt hónapig; 11. 3. v. 11. v. Van nekik, mint az
 ilyen nagy és erős összetartó rendszer, egy irányban
 haladást ségrel nem is lehet moáské, vezetőjük: ma-
 guk felett királyuk ki a mélysegek angyala 1. 1. v.
 kerek az ő neve hiberül. Eredőn és hellekük fipal-
 orre neve van. t. i. a t. i. t. i. t.

gyal lehdutit jelöli. —

Éz volt tehát, az első jay, 14. v. Az egy jay elmúlt,
vannak még két jay után. Benne is hősiesüri
megjegyzése.

Második jay: 913. A halál híryait hozta az el-
ső jay, az emberékre, a második hozza a halált. 13. v.
Éz a hatodik, a gyál hírtöle: és hallék egy hangot az
Isten előtt levő arany altárnak négy sarvairól, tehát
a négy sarvtól, mint az oldal leglányegesebb részéről,
egy hang hallatszott, t. i. az Isten hangja, 14. v. mon-
dani t. i. az a hang, a hatodik, aranyabnak, ahinél
a hírt van, tehát aki az imént hírtölt: old fel a
nagy embratesnál meghívóve levő négy angyalt. Éz
eddigiek után, azt várják, hogy trambituszóra a
mal megtörtént az, amit a 15. skör. leír, itt azonban
est az altárnál jöve hang külön adja utasításul az
angyalnak, vagyis sirgati őt munkája végrehaj-
tására, mert az események itt már rohamos sietés-
gel kell, hogy fejlődjenek a vég felé. Éz angyalok az
embratesnál vannak, mert őh. — a 15. skör. szerint
— az emberiség ellen irtó háborúra induló sereg vezé-
rei, tehát, hogy a honnan az emberiség kiindult az
egész föld sárvét eltölteni, onnan induljon ki a vesze-
delem is az egész föld sárvét, mely halálra viszen az em-
berékre. Éz angyalok meg vannak hívóve, tehát az
általuk a világra árasztandó veszedelem eddig is
meg volt, de Isten csak most engedti hitörni; ismi-
nyen vannak, mert a 4 világ sárvét, tehát, amit őh.
most termi fograk az az egész világra hi fog hat-
ni. 16. v. Éz feladatuk a négy angyal, hi hiél vela-
ere az vára és napra is hónapra is esztendőre te-
hát Isten akaratából éppen ebben a megszabott idő-
pontban volt kisé hitörni, hogy megölje az embe-
reknek a hármadait. É veszedelem tehát nagy, de
még nincs itt a végössmisülés, de már közel va-
gyunk hozzá. É sárvét földnek, növényzetnek is a
vizeknek egy harmada már elpusztult, most hi-

iött az itélet az embereknek s az harminc év. 16. v.
 és a lovasseregek a számszámú hárseregekhez;
 hallam az ő számok. 4. nagy sereg az 15. bennem
 itelt öldöklet az által, a sereg által visszevétel, mely
 a nagy veser által elárastja a világot. Száma 260
 millió, tehát van nagyon sok, de korlátolt szám. 4
 sereg természetesen csak visibban lévő, számjelen
 di sem a művelt világra törő gyűjtés seregét, sem
 a Mohamed seregét, mint némelyek vélik, hanem a
 seregen csak azt jelenti, hogy nagy öldöklet, hiálato
 zós fog történni, melynek az emberek harminc év
 se áldozatnak érik. Hogy ebben az öldökletben a sere
 geket a kúliakféle hálszerek juttassák, az magától
 értetődik. 4. kivetésű versben hangsúlyozza is az
 író hogy csak visibban lévő a lovagokat, kiknek
 az 17-19. benn adotti leírás, már mára talán neki
 megfelelő földi sereget keresnünk. 17. v. és nagy li
 tón a lovakról hitásban és a rajtok rítéket: a sere
 g, sötéthek, járnak sűrű, a tisztvidékben felszálló
 güst sötéthek sűrűkés hasznos, és kényszerű vitézje
 van. A lovagokról csak annyit mond, mert nekik
 az egész jelenetben nincs is egyéb szerepük, mint hogy
 a lovakon üljenek s talán azokat irányítsák. A vitéz
 serege megfelel annak, ami a lovak szája el fogja
 ami az egész seregek sokaságának az: a tiszt
 nek, a füstnek, kénnek - és is mutatja, hogy itt nem
 valamely sereg leírásáról, hanem tisztán népséről van
 szó. Ennek megfelelő a lovak leírása is: az a lovak
 nak fejei mint az oroszlánok fejei, mert t. n. ö. fog
 juk az öldökletre, azaz vinni, és az ő szájakból tűz
 és jüst is hirt jöve ki, tehát valami kénkövet
 is, ordog, ill. stb. - 18. v. Ettől a háromas: sötét
 ölték meg az embereknek harminc év. 16. v. a tiszt
 és füstöl és a kénből, mely rajon az ő szájakból.
 És a csodálatos jelenséget, hogy a lovak a szájuk
 ból kijövő kénkövet tűzrel itnek, azaz magyará

... az embereknek harminc év. 16. v. a tiszt

za meg, hogy: 19. v. It lovakkal a hiatalma nyugos
 az ő szájokban van és - hogy jellese, hogy a lovak
 előtt és utána is pusztulás van: hozzatesei a ő far-
 kukban: nyugos, az ő farkuk hasonló kigyókhöz, fe-
 jük vannak, t. i. minden szál egy-egy kigyót, minden-
 rüknek feje van, és azok által, ártanak. 20. v. és a
 többi emberek, akik meg nem jöttek azok által
 az apokriszok által, meg sem tértek, t. i. meg esekre a
 csapásokra sem, az ő kecsiknek, virálmányaitól, u-
 n. alatt a következő sorok alapján a bálványo-
 seát a bálvány isteneket, és az arany és az ezüst és
 az ív és a kő és a fa bálványokat, s. Dán. V. 4. 23. me-
 nyek sem látni nem képesek, sem hallani, sem jár-
 ni, s. Izolt. CXV. 4-7. CXXXV. 15-17. 21. v. és rum tere-
 nek meg az ő gyilkosságaihoz, sem az ő vadás-
 lásihoz, sem az ő paráználkodásaihoz, sem az ő
 lopásokhoz. A ti parancsok elleni bűnök. Tehát az
 emberiség, erényi csapás hatása alatt, sem hagy-
 ván el vallási és erkölcsi bűneit: a vigitélet elke-
 rülhetetlen.

Két utermeseő a 6- és 7 kint követő 10-11-14.

1) A nyitott könyveske:

Mint a hatodik és hetedik pecsétet, így a hatodik
 és hetedik kint is hűbe-szűrt jelenet választja el
 egymástól. Itt is két jelenet van, u. m. a nyitott
 könyveske jelenete X. és a Jeruzsalem városáról szóló
 II. 1-14.

A nyitott könyveske. II. 1. v. Éspátek más része
 aranyalt, hi leszállo az égből, felhőbe öltözve és szí-
 várvány vala a fején és az ő arca, mint a nap, és
 az ő lábai mint tűzcsalópok, tehát az aranyalt meg
 jelenése egy részből folyogató: felhő a ruhája;
 részből bitató: szivárvány a koronája; - egy rész-
 ről éltető: arca, nap; másrészből pusztító: lábai tűz-
 csalópok, ahová lép, mindent eléget. E leírás nitenti-
 ven hasonló ahhoz, amit II. 14. 15. -ben Jeruzsá-
 lomról adtak.

az iró, 2. v. és való az ő helyben nyitott: az V. 4. ben
 Jsten jobbján levő könyv náit és lefeccsítelt) könyve
 az sokkal kisebb, az V. 1. ben említettél, mert az csak
 akhóra, hogy a 8. 10. szerint a látnak elnyelhetle. - Hozz
 mi van ebben a kis könyveskönyvben, az a 9-11. versen
 ből fog kitérni. És leve az ő habát a jobbat a tenger
 re, a balat pedig a száraz földre, tehát a szent föld
 felé szállt anél. Hozz egyik habát a tengerre, a
 másikát a szárazra tette, az nem csak azt mutatja
 hogy az anygal bírasi nagy alak volt, hanem az
 is, hogy amit hirdel, (1. 6. v. 7. az a tengerre is a szá
 rásra, tehát az egész föld kerhségére egyaránt vo
 nathozik, 3. v. és hogy ennek nagy felelőleg az egész
 földön meghallassék szava, mint ahogyan az oros
 lán ordít. Hozz mit hiáltatt, azt nem mondja
 meg, az iró, mert itt most nem a hiáltás tárgyát, (m
 a 6. 7. v. ad,) hanem annak módját akarja leírni,
 k. i. hogy olyan erősen hiáltatt, hogy megcsökkentte
 az a világos és hetszeres mennydörgés felett szárazra
 viszhangul. És mikor hiáltta, mondán a hét (növ
 elővel, tehát az iró elött ismeretes a elötti nköszemlé
 telőleg felmutatott) mennydörgés az ő hangjait, szá
 vait, tehát azt, amit erre a hiáltásra felelt az hel
 letle, tehát: hét (az isteni hatalás teljességét jelentő szá
 szárn) mennydörgés viszhangját keltette a hiáltás,
 annak jelül, hogy az egész világra elhatott. 7. v. és
 mikor szárazra hét mennydörgés, ahogyan írni, tehát
 János megértette a mennydörgések szavát, mert le ak
 ta írni. És vagy azt jelenti hogy azt keltette hango
 kat a isteni beszédet hallott, vagy azt, hogy belső n
 spiracio kölytőin megértette, mit akar a hét menyd
 gés mondani. Teljességét, azonban nem hajthatta
 végre, így nem is tudjuk, mit értett a mennydör
 gések szavából: is hallak hangot az égől, mely
 est mondán: peccsíteld le a tithűld el, az hved my
 városságra, amit mondán a hét mennydörgés, és me
 iró meg azt az pedig azt mutatja, hogy tehát

nem a jelentés pontos, hanem a dörögés, mely az an-
 gyal szavának határmát és határait mutatja. 5. v.
 az angyal, akit kátek (2) a tengeren és a földön
 llni, felméli az ő kezeit, a jabbat, az igye, ammi az
 skii, az Ibra való hívathodás jelo, l. Gen. XV. 22. stb.
 v. és megesküvök az örökhöz örökhé, élve, l. Dan.
 T. 7. 4. i. Istenne, ahinek ipen örökhöz alásága ke-
 es kedik e jöslatok teljesülése mellett, akit teremté-
 i egit, és ammi abban van, tehát hi leta porot, és
 gy meg is semmisithet mindent, s új eget és új föld-
 ket teremthet, arra esküdött meg, hogy idő (idő ha-
 asatás) nem lesz többé = több idő halasztás nem van
 nár, 7. v. hanem a hetedik angyal hangjának, t.
 a hetedik kürtének hangjának, tehát nem
 hangján, hanem hangján, ammi azt jelenti, hogy
 hetedik kürtöz elhozza a véget, de az nem egy se-
 hűvethetik be, hanem több napon át fejtegetik hang-
 ján, de a hetedik kürtöz után, azonnal meg kezdődik
 a végfejlődése s attól kezdve nem lesz semmi olyan
 történelem, ammi azt feltartoztatná vagy késleltetné, ha-
 rom: mikor (ötöd. öt.) a hetedik angyal kürtöz
 meg, bevévödik az Istennek litka, l. I. Ebr. amint ő
 átvihetül adta, az ő hangjának a profétáknak. Evers
 itelme se: amint a hetedik angyal trombitál, bevévö-
 dik az Istennek litka, ammi az egyik, mint a vég-
 télet ideje, mert a többi mind megjelentette a
 profétáknak, s végső ményben valamennyi ő
 s új testamentum profétia igazánt, a világ vé-
 gére s a végítéletre utal, csak annak idejét nem
 tudja, s embri sör. Bet az idöt jeli, t. i. annak ke-
 letét a hetedik kürtöz. E vég megjelenése pedig a
 profétákra és az Isten minden szolgáira néve ör-
 mondás, amit mondja: e egyik vöed töis évüöd
 ötön stb. mert hiszen az a gonoszság, megsemmi-
 üldés és usigasak diadalit jelenti. Eres a végki-
 fejlődésre vonatkozó dolgok vannak, uton a köny-
 vön is, melyből a 2. ik vöen volt szó, usit utasítja

a d. v. a látványot, hogy vegye el azt a könyvet a lát-
 ványtól, angyaltól. És a hang, amelyet hallék ne
 iglél ismét hallórnast, velém beszélni és mondani:
 esedj, vedd a nyitott könyvet, mely az angyal-
 nakra kezeben van, aki a tengeren és a földön állt
 te látvány engedett ennek a parancsnak. 9. v. És el-
 mentem az angyalhoz, mondván neki, adj nekem
 a könyvet. És mondja nekem: vedd és
 nyisd le azt, azaz sajátítsd el egészen, tedd valódi
 szellemi tulajdonoddá azt, ami abban megírattott
 és megkecsélt, a te hasadad, hanem a te szájban
 édes lesz, mint méz. l. Cz. II. 1-3. v. 10. v. És vevém
 a könyvet az angyalnak a kezéből és lenyelém
 azt, és vala az én számban, mint édes méz; és
 mikor megérvim azt, megkeseredék az én hasam.
 Ez a képes kifejezés némelyek szerint azt jelenti, hogy
 a könyvben kétféle profétia van: édes II. 1. és keserű
 II. 2; az első azonban itt szó sincs, hanem igenis az
 egytartalomban kétféle hatásról. Mások szerint: a lát-
 vány nagy örömmel veszi a könyvet, s édes neki olvas-
 ni ami benne van, de bajos azt keserű azt a világ-
 nak hirdetni. Ez, a magyarázat azonban teljesen
 a kép ellenére van. Erényi első tekintetre világosan
 látta, hogy itt egy ugyan azon tartalomnak két
 különbség hatásáról van szó: a szájból édes, az
 nyomorban keserű, vagy a száj édesnek érzi, a gyom-
 or pedig keserűnek. Helyőve tehát a temérdek
 hypotesist, azáltalokozva legelfogadhatatlannak,
 mit de Wette és Hofman is vallanak: az, száj a
 beszéd szere s itt jelenti az Isten akaratának hir-
 detőjét, tehát a Jánost a látvány ügy, mint profé-
 tát; a gyomor a paplakodás szere, az érseki sm-
 ber központja, jelenti tehát a testi érseki embert,
 s itt Jánost úgy, mint embert. E kép tehát azt jelön-
 ti: János mint proféta édesnek találja a könyv
 tartalmát, mert az Isten akaratának illeszkedé-
 sül, az ő profétai beszédeinek megratolásáról, az

passzív teljes dekadenciától sejt... de mint ember, ki szív-
 en eleven a hűvös, erős világban él, és felel meg a testm-
 uddal a rokon és baráti gyngéd éreztetések és köte-
 lései fűrés, keserűnek találja mert hiszen a könnyű tan-
 alomnak megvalósulása, ennek se érkei világra
 megismerésülését, és sok - plötte kedves embernek kár-
 zatát jelenti, és felel, mint emberek keserűsége-
 hoz. Általánosítva a fételt így fejezhetjük ki: keresz-
 tén ember örömmel várja az ítélet napját, mert az
 időssége akkor lesz nyitódni való; de más részben
 az a nap nem csak a hitelleneknek, hanem a hívők-
 nek is, mint emberek keserűsége fog okorni. (Ezről
 prédikációt is népet lehet írni. Mi követhetik abból?)
 11. v. és mondják, melyek szerint valamelytelen kife-
 zés helyett: orvost, vagyis azt mondják, stb. mások
 szerint: az igéből jövő hang (2. v.) és a számon írtongem-
 illő, arnyal (1. és 2. v.) mondják nekem: ismét mint
 már eddig is tetted kell nekem profétábról sok nem-
 telik felől és népek és nyelvek és királyok felől. Mintom-
 a proféta a his könnyűcske tartalmát megáramak-
 tetta, ismét képes volt újabb profétálásokra, számon-
 írt is nyel ere névre: profétábról kell. Profétá-
 rna kell pedig népekről, nemzetekről, királyokról,
 orvól az országok és államok sorsáról. Igaz, de már
 a 6. vben megkezdött az arnyal, hogy a hetedik hirt-
 tív után itt lesz a vég, nem lesz többé hálogatás,
 ma profétábról valója maradt hát még Jánosnak?

A 7. vben említettük, hogy a vég hosszabb időre
 át változatos események között fejlődik ki. Hogy ezek
 között az események között sőt általában a végzetes
 töfő kifejlődésben mi sors vár a népekre: az volt
 abban a titokzatos könnyűcskében megírva, azt
 kellett Jánosnak profétábról, amit mindjárt meg-
 is kezd a XI. - 1-14 - ben.

2) Jeruzsálem és a megöltetett proféták: 14-17
 Az a szakasz, mely részben vinné, porlelcsia, az-
 k a, dolgokat s eseményeket állítja szemünk elé,

megvizsgálván a vég. látsz. körvonalak se.
 XII. 1. v. És adatik nekem náid, p. s. s. h. or. rason.
 Látsz. tehát nem is s. h. or. h. amon m. r. s. s. h. or. v. a. b. náid
 mon. h. or. e. helyett: eszel a m. r. d. i. s. s. a. l. u. a. s. utasi.
 lással: hely. fel = $\frac{1}{2} \frac{1}{2}$ = hely. fel, láss. mon. k. a. h. or.
 m. r. d. m. e. g. o. s. h. or. n. e. k. a. t. e. s. a. s. o. t. t. a. r. t. e.
 a. s. a. b. b. o. n. t. i. a. t. e. m. p. l. o. m. n. a. t. i. r. a. c. k. o. z. o. t. k. a. t. P. a. r. a. l. l. e. l.
 hely. e. k. h. e. e. t. e. XII. 3. s. h. or. o. r. a. k. h. o. g. y. o. s. t. e. g. y. u. n. g. y. a. l. v. e. g. e. i.
 a. t. e. m. p. l. o. m. m. e. g. m. e. r. e. s. i. t. s. m. e. m. m. a. g. a. a. l. a. t. n. o. k. s.
 o. l. t. a. m. e. r. e. s. m. a. g. y. o. n. r. i. s. e. l. e. t. e. s. a. m. e. r. e. t. e. k. m. i. n. d. a. d. v. a.
 v. a. n. n. a. k. s. a. m. e. r. e. s. e. l. j. a. a. s. u. j. r. u. i. s. i. t. e. s. E. t. e. l. l. e. n. b. e. n.
 d. i. t. t. a. l. i. b. a. n. o. r. a. k. m. e. r. e. s. r. e. l. v. a. n. s. o. t. a. l. a. t. n. o. k. n. a. k. m. e. g.
 k. e. l. l. m. e. r. e. n. i. e. a. t. e. m. p. l. o. m. n. a. t. a. s. o. t. t. a. r. a. l. e. s. a. l. a. t. n. o. k. o. s.
 m. a. t. k. o. z. o. k. k. a. l. e. g. y. u. l. t. H. o. g. y. m. i. v. e. g. e. e. o. t. t. e. n. i. e. e. a. s.
 m. e. r. e. s. a. s. t. a. 2. v. m. o. n. d. j. a. m. e. g. e. s. a. s. p. i. t. v. a. r. t. m. e. l. y.
 a. t. e. m. p. l. o. m. n. o. n. k. i. v. i. l. e. v. a. n. m. e. s. o. k. o. z. e. r. i. n. t. a. t. e. m. p. l. o. m.
 k. i. l. s. o. p. i. t. v. a. r. a. t. t. e. h. i. t. a. t. e. l. s. o. p. i. t. v. a. r. t. a. p. a. r. a. l. l. e. l.
 n. a. o. s. a. k. a. k. i. l. s. o. t. a. m. e. r. e. t. v. e. s. d. k. e. i. = h. a. g. y. d. a. s. s. e. t.
 n. e. m. e. r. e. d. m. e. g. m. e. r. e. t. a. d. a. t. e. k. a. p. o. g. a. n. y. o. k. n. a. k. e. s. a.
 s. e. n. t. v. a. r. o. s. t. i. p. o. r. n. i. l. o. g. j. i. k. e. e. g. y. v. e. n. h. e. t. h. o. r. a. p. i. o.
 t. e. b. b. o. l. k. i. t. e. l. s. z. i. k. h. o. g. y. a. m. e. r. e. s. o. l. t. e. i. t. t. t. u. l. y. d. o. n. t. e.
 p. e. n. k. e. t. l. e. l. e. m. e. r. e. s. t. e. l. l. e. r. t. e. n. i. n. k. m. i. n. t. h. a. e. s. t. i. m. o. n.
 d. a. n. a. a. t. e. m. p. l. o. m. n. o. t. o. t. t. a. r. t. e. l. l. m. e. r. e. d. a. s. l. i. v. n. a. k.
 a. s. o. s. z. i. m. a. n. a. m. e. r. e. d. k. i. a. s. e. g. e. s. z. e. b. l. m. e. r. e. t. a. s. a. s. o. v. e.
 a. s. p. i. t. v. a. r. t. s. a. t. o. l. l. o. b. b. i. t. p. e. d. i. g. h. a. g. y. d. a. s. p. o. g. a. n. y. o. k. n. a. k.
 m. e. r. t. a. s. e. m. e. k. i. k. a. d. a. t. o. t. t. e. h. a. t. a. r. n. i. a. t. e. m. p. l. o. m. n. o. n.
 k. i. v. i. l. e. v. a. n. a. s. e. g. e. s. z. e. p. i. t. v. a. r. e. s. a. s. e. g. e. s. z. e. n. t. v. a. r. o. s.
 a. p. o. g. a. n. y. o. k. h. a. t. a. l. m. a. b. a. k. e. r. i. l. e. s. s. e. n. t. v. a. r. o. s. e. l.
 n. e. v. e. s. e. l. a. t. t. a. s. t. e. s. t. a. m. e. n. t. u. m. b. a. n. m. i. n. d. i. g. J. e.
 r. u. s. a. l. e. m. e. t. e. i. t. e. t. t. e. k. s. e. s. a. m. i. e. r. a. r. n. y. i. r. a. u. t. m. e. n. t. u.
 m. e. g. n. y. e. l. v. i. l. e. h. o. g. y. m. e. g. a. s. e. l. s. o. t. t. e. r. e. s. z. t. y. o. n. e. k. i. s. m. e. g.
 t. a. r. t. e. l. l. i. k. e. s. t. h. a. b. o. u. a. J. e. r. i. s. t. u. s. a. s. e. n. t. v. a. r. o. s. b. a. n.
 e. s. z. i. t. e. l. t. e. l. l. e. l. e. p. e. n. e. r. t. a. s. e. n. t. v. a. r. o. s. a. l. a. t. t. i. t. t. e. s. e. n.
 t. e. h. e. t. e. g. y. l. e. t. e. i. t. e. n. i. m. i. n. t. J. e. r. u. s. a. l. e. m. e. t. e. s. a. r. n. i. l.
 u. j. r. u. s. a. s. a. l. a. t. t. e. m. p. l. o. m. n. a. t. a. l. a. t. t. s. e. m. m. e. n. t.
 m. i. n. t. a. J. e. r. u. s. a. l. e. m. e. t. e. s. e. n. t. a. l. a. t. t. e. s. z. e. r. i. n. t. t. e. h. a. t.

mint az a profetiákban sokas - adni fogam, b. i.
 a profétálásra való tehetséget, készséget és parancsot
 az én két tanuimnak, a névelő nem rendelés
 telomban van itt, mintha két, már eddig szerepelt
 s elöttünk ismeretes, és kalán visszajövendő tanuim
 volna sőt, mint pld. Pélyes; hanem deiktice, mint
 ha az a bizonyos két tanuim állana, s az úrvajok
 mutatva sajátja, és profétálmi fog az a két tanuim
 az kétszáz hatvan nap = 30x42, tehát 42 hónapig,
 ami 3 1/2 év, vagyis a pogányoknak a fentebb vers.
 ben megjelölt idején fog a két tanuim profétálmi
 szakba = gyászruhába költőve, ami azt jelenti, hogy
 bűnbánati prédikátorok lesznek, akik a népet el-
 ben az utolsó időben megterésre akarák indítani
 profétálásukkal. Predikációjuk azért nevetetik
 profétálásnak, mert annak legfőbb tárgya a közel-
 vigitélekre vonatkozó profétia lesz. Kezük nevetet-
 nek tanuimnak, mert az Isten beszédeinek igazsá-
 gáról fognak bizonyoságot tenni. Itt előre megjé-
 miatt és azért is, mert ennek a két tanuimnak a 42
 követhető leírásban egyik = második = testamentumi
 profétára vannak vonatkozások, némelyek azt né-
 utolsó időkhöz való visszajöveteléről van szó. Ennek
 azonban ellene mond az, hogy a követhető leírásban
 nemcsak két, hanem több profétára is vannak vo-
 natkozások, de ezek közül egy sines, akire valószínű
 hogy a két tanuim vonatkoznak. Tehát bár bizonyos
 sokat az ő. testamentumi profétán elv. történe-
 téből vette, mégis kétségtelen, hogy az ő visszajöve-
 tésére, vagy követhető hettének visszajövetelére von-
 zandott az író. Sőt nem is ipen két személy jöve-
 téséről van itt szó, hanem általában arról, hogy
 Isten ezekben az utolsó ves. teljes időkhöz nem hagy-
 ja az ő evangéliumát bizonyoságtétel nélkül, hanem

az evangélium - után két, után több profétia által -
 még sokosabb bűnösséggel és erővel, jelekkel és mu-
 datásokkal prédikáltatik. Hogy miért mondja Isten
 ezt? annak oka abban van, hogy és jogi fel-
 legyűző, s. Istennel szembe - testamentumra -
 azok is minden világos és nehéz pillanatában két
 tanítást volt, mint Mózes és Áron, Állás és Chireus stb.
 és Jesus is kétféleképpen beszélt a tanítványait, me-
 likébe. 4. v. Ez a két olajfa is a két gyertyatartó,
 melyek a föld: nek ma előtt állottak mint Zak. 4. 3.
 s. kőben Zeruabel és Tásna. Olajfa = a világos-
 ságot tüdőző lélek terjesztő; gyertyatartók = a vi-
 gye világosság terjesztői. 5. v. És ha valaki öket bán-
 tani akarja, tiszta hi az ő szájából és megemlése-
 ti az ő ellenségeiket; és ha valaki öket bántani a-
 karja, így kell annak megöletni. II. Kir. I-10. 14. Isten
 Állás mennyi tusa elte meg két nében is Állás
 kényelmek az ő elfogatás iránt küldött 50-50 ember-
 t. Itt azonban a megemléző tiszta a proféták szája-
 ból jó hi, ami nem lehet más, mint az ige, melyet
 nagy hatalommal hirdettek s mely a gonoszokra
 az Isten ellenségeire néve megemléző tiszta. 3. v. Isten
 végül oly hatalommal ruházta fel Istent és profé-
 táit, hogy azok az ige erejével öhetnek is, mint egy-
 kor Péter Csel. 5. 10. De egyéb csodatévő erővel is,
 ruházta öket Isten. 6. v. Ezzel van hatalmuk be-
 roni az eget, hogy est ne essék az ő v. 10. tételüknek
 napjánig, s. n. annyi napig, ameddig ök akarnak és
 profétaiójukban kijelentik, mint Állás I. Kir. XII. 1.
 stb. és hatalmuk van a viaszon, vért változtatni
 öket és megverni a földet minden csapással a vá-
 rasz akarák, mint Mózes és Áron, Ez. 7. 19. - 7. 2.
 stb. stb. Ez a hatalom arra való, hogy csodatételei-
 vel csapásokkal, ostorozásokkal is szájuk száj-
 nak igehirdetésüknek. 7. v. És mikor elfogy a v. 10.
 gemi az ő tanúságukat, tehát a 1260 nap (2. 3. v.)

elteltével, mikor már megtették mind azt, amit lehetett, s amit Isten a földi világot megteremtéskor, az állatok, melyek feljött a föld felől, a tengerből, e vers szerint pedig a mélységből, amilyenkor ugyanazt jelenté, tehát az az állat, melyről a III. 1-10 skál, hátrahagyatott velőké és lefogja őket győzni és megfogja őket újni: az első 3 1/2 év leteltével, a negyfelvélés után sodlik fájásának legvégén az Antikristus korszakának küszöbén, tehát az igazhirdetés is elmúlt, az ellenség oly dühvel lép fel Isten ellen, hogy megöli a prófétákat. 9. v. és az ő holttesteiket nagy város-remészen Babilon nevezetik így, de itt kétségkívül Jeruzsálemre kell gondolnunk nemcsak az összefüggés, hanem hivatalos a vers utolsó mondata miatt, tehát Jeruzsálem mint a kereszténység küzdelmeinek, melyek jelképes város utóainak fogva beküldni, amely város nevezetik lelki képen, tehát nem a kereszténység forgalmában, közigazgatásban s a közelet egyelőre viszonyában használt, hanem symbolice használt névvel Sodomnak, mely a földnek féséke volt, s most a földre város hirtetés mutatója és Egyiptomnak, mely az Isten népe iránt való ellenségesség és ösztönös, ahol, p. i. Jeruzsálemben, az ő irak Krisztus is megfeszítették, s a mely város Jeruzsálem (Mat. XXIII. 37) szerint is a próféták által 9. v. és sokkan nével gyönyörködve a nemzetek estörések és nyelvek és népek, tehát az oda összejelkesett nagy sötét, közül az ő holttesteiket haram és fél napig; teljesítany, napi napig, maradtak temetetlenül, sötét, évi, másként, és az ő holttesteiket nem hagyják s nem emlekedik a halálukon örövendő ember s így tetetnek kigyón sokáig, temetetlenül haram, tehát, és sőt, hogy minél tovább gyönyörködhessevelük halálukban, néseben azért, hogy eszel is hirtetésük sőt, és tükét. 12. v. és a földön: lakókörüknek ő rajtok t. i. az ő elstökön, és örövendőnek s aján lehát

küldenek egymásnak, az öröm jeleül, mint Jech
 12 és Eszter 17. 22., s mint ma is sokas örömmünne-
 peken, mert - így gondolkoznak, van örök az öröm-
 predikációival 5. 6. Isten említett csapásairól
 a földön lakókat. É jelenet rajzolásában máris-
 se író, s a 11. v. már teljes vizio. Az emberek 3 1/2
 nem álltak tovább, feltámasztotta őket, s Isten
 elégtételt adjon nekik az emberek hegytelenséggel
 szemben is hogy megrontassa a bűnös világnak,
 hogy ezek csakugyan az ő szavát hirdették, és es-
 zern és fél nap múltán keltnek felhegyre hi Isten-
 sük az őket nézőkre. Egyik hatása tehát nem lehet
 a csodáinak, mint hogy akik látták, megfélemlen-
 tetek, 12. v. és halálnak t. i. az imént leírt jele-
 nek szerint: hallék t. i. a látók, nagy magot az
 égbe mondván azoknak, t. i. a prófétaknak:
 akikből a világ még a temetés tisztelgetés tisztessé-
 gét is meglagadta, sokat Isten felvitte magá-
 hoz, és nékik őket az ő ellenségei. Bár mulatnál
 egyebet az esoda sem eredményezett. 13. v. és ab-
 ban az évben, mikor a próféta felmentek
 lábukon, s a városnak tiszteleteselesé-
 sük, és megületék a földrengés által hétézer em-
 berrel: hétézer ember, s a csapás az őm már
 jobban hatott, mint az előbbi csodák, és a töb-
 biek megfélemlének és tisztelgettek az ég Isti-
 nének. Tulajdonképen megfőrésről itt sima tehát
 szó, hanem csak magról futó megdöbbentésről

és némi magába szállásról. 14. v. A második faj elom-
má a harmadik faj elő hamar. Ez az író figyelme-
tetése

A hetedik kiirt. 15. - 19.

Az Iru végleges győzelemmel hivatalos a. 15. v.
és a hetedik arannyal tornbitála; és lőnek nagy ha-
nyok az égből mondván; tehát a hetedik tornbita-
sára nagy, mindezenél elhallatszó mennyei han-
nyok adják tudtal a világnak hogy: lőn a világnak
hirdetése, a mi lőnke és az I. Krisztusé, nem
mint ha eddig nem az lett volna, hanem: addig az
az uralkodás nem érvényesül, a maga teljességében
mert a földön a lőn is uralkodott, de most a lőn
meg fog semmisítetni, s egyedül az Iru fog uralko-
dni, és uralkodni fog örökkön örökké. A 7. szerm
a hűtszó elhangzása után azonnal beteljesedik
az Istennek kítka, t. i. a végtelest is az új sz és új
föld megalosulása. Az új nagy hangyok se fejeik
hi csak: lőn a világnak hirdetése "tehát a meny-
nyei a végki fejlődést előre átva, olyannak te-
kintik azt, mint már megtörténtet. A földön a-
zantban több "nap" alatt fog az teljessé lőni. 16. v.
és a huszonnégy nének, akik az Isten előtt van-
nak, akik írték az I. székiken, arukra esének
és imádkoztak Istenre, ezért a kijelentésért, 17. v. mond-
ván: hátat adunk neked, mindenható Iru Isten,
aki van és aki vala, itt hiányzik az, és aki elő-
vén lő", mert az I. elővetélt a garanciát már meg-
történtnek tekintik, mivel elfogadtad = megá-
yaltad, azaz: fogadhatva vetted a te hatalmadat
a nagyot és irányító lettél, a tőrnél kifejtett érte-
lemben, t. i. miq a lőn uralmát tirtte, addig az
szab szemben nem fogadatasította nagy hatalmát
s nem érvényesítette hivatali jogait, és csak most
történt meg a hűvétel módon: 18. v. és a népek ha-
ragudának és jöve a te haragod, tebravistikus
mondatszerkeset (parallelizm.) = a népek haragja

következtében jött a te haragod, a népek haragja az
 Isten uralkodása ellen való lázongás I. Isolt. XTR.
 Isolt. I. v. - a bűn. Isten haragja pedig a bűntetés,
 Róm. I. 18. és 4. i. elött a holtak, nem lelki, hanem
 valóságos holtak ideje, hogy megítéltesse nek, tehát itt
 van az utolsó ítélet napja, és megadod a bűn, a meg-
 ítélt jutalmat a te próféciáknak, t. i. a próféták-
 nak, akik a te igéket hirdették és a bűnteknek, a-
 kik a Krisztus vére által megváltattak és a te neve-
 det félőknek, akik parancsolataid szerint éltek, a hi-
 osoknak és a magyoknak, nem selemni, hanem va-
 lóságos ítélemben vive, körülírása ennek, hogy: min-
 denkinnek" és megváltottak a föld megváltottak. Min-
 denkinnek érdeme szerint fessz, mindenkién volt
 bűne, okyom legyen a bűntetés. 13. v. barmegnyitva
 Isten templomát, mely az égben van, hogy az ott el-
 tett erők melyek az ítélet napján működnek, nyit-
 vásságra jöjjenek és hogy a szövetségük a lá-
 batorvá legyen; és megváltottak az ő szövetségének
 ládájában az ő templomában, ami azt jelenti, hogy a
 szövetség most így végrehajtandó, sőt meg-
 ítélt bűntetés éri te a végtelel. Lívretelének birtos-
 jele is, mert az idő fellegas szerint az elvessett so-
 vetségük a nem is bűntetés az életükben, és lónak
 illendőség és hangok és megrögzöttség és bűntetés
 kérés és nagy jégessé, minde az apokalyptikus jelek,
 melyek az egész jelük a világnak.